

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

**«ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԵՎ ՀԱՐԱԿԻՑ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2006 թվականի հունիսի 15-ի ՀՕ-142-Ն օրենքը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

« ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԵՎ ՀԱՐԱԿԻՑ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է՝

1) գրականության, գիտության, արվեստի բնագավառների ստեղծագործությունների նկատմամբ դրանց հեղինակների իրավունքների (այսուհետ՝ հեղինակային իրավունք) հետ կապված հարաբերությունները.

2) կատարողների՝ իրենց կատարումների, հնչյունագրեր արտադրողների՝ իրենց պատրաստած հնչյունագրերի, տեսագրություն արտադրողների՝ իրենց պատրաստած տեսագրությունների, հեռարձակող կազմակերպությունների՝ իրենց հաղորդումների, հրատարակիչների՝ իրենց հրատարակությունների հրատարակչական ձևավորումների, տվյալների բազաներ պատրաստողների՝ իրենց պատրաստած տվյալների բազաների նկատմամբ իրավունքների (այսուհետ՝ հարակից իրավունքներ) հետ կապված հարաբերությունները.

3) հեղինակային պայմանագրերի հետ կապված հարաբերությունները.

4) գույքային իրավունքները կոլեկտիվ հիմունքներով կառավարող կազմակերպությունների հետ կապված հարաբերությունները:

Հոդված 2. Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին օրենսդրությունը

1. Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին օրենսդրությունը բաղկացած է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունից, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքից, սույն օրենքից, այլ օրենքներից և իրավական ակտերից, Հայաստանի Հանրապետության վավերացված միջազգային պայմանագրերից:

2. Եթե Հայաստանի Հանրապետության վավերացված միջազգային պայմանագրերով սահմանված են այլ նորմեր, քան նախատեսված են սույն օրենքով, ապա կիրառվում են միջազգային վավերացված պայմանագրերի նորմերը:

Հոդված 3. Հանրությունը, հրապարակումը և լույսընծայումը

1. Սույն օրենքի իմաստով հանրություն է համարվում անորոշ թվով անձինք, ովքեր չեն պատկանում ընտանիքի կամ մտերիմների շրջանակին:

2. Սույն օրենքի իմաստով հրապարակում է համարվում հեղինակային իրավունքով և հարակից իրավունքներով պահպանվող օբյեկտը առաջին անգամ հանրությանը մատչելի դարձնելը իրավատիրոջ համաձայնությամբ:

3. Սույն օրենքի իմաստով լույսընծայում է համարվում ցանկացած միջոցներով արտադրված ստեղծագործության օրինակների, կատարումների, հնչյունագրերի, տեսագրությունների կամ հաղորդումների քաղաքացիական շրջանառության մեջ դնելը բավարար քանակով հեղինակի կամ հեղինակային իրավունքի կամ հարակից իրավունքների իրավատիրոջ համաձայնությամբ:

ԳԼՈՒԽ 2

**ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՈՎ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ
ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

Հոդված 4. Պահպանվող ստեղծագործությունները

1. Հեղինակային իրավունքով պահպանվող ստեղծագործություն է համարվում գրականության, գիտության և արվեստի բնագավառներում ինքնուրույն կամ այլ հեղինակների հետ իրականացրած ստեղծագործական աշխատանքի արդյունքը, որն արտահայտված է գրավոր, բանավոր կամ այլ օբյեկտիվ ձևով, ներառյալ՝ մշտապես կամ ժամանակավոր պահպանվող էլեկտրոնային ձևը՝ անկախ դրա ծավալից, նշանակությունից, արժանիքներից և ստեղծման նպատակից:

2. Պահպանվող ստեղծագործություններ են համարվում մասնավորապես՝

1) գրական ստեղծագործությունները (պատմվածք, վեպ, վիպակ, էսսե, բանաստեղծություն և այլն).

2) համակարգչային ծրագրերը, որոնք պահպանվում են ինչպես գրական ստեղծագործությունները.

3) գիտական ստեղծագործությունները (գիտական հոդված, զեկույց, դասախոսություն, աշխատություն և այլն).

4) տեքստով կամ առանց տեքստի երաժշտական ստեղծագործությունները.

5) պարարվեստի և մնջախաղի ստեղծագործությունները.

6) դրամատիկական և երաժշտա-դրամատիկական ստեղծագործությունները (պիես, օպերա, օպերետա, բալետ, լիբրետո և այլն).

7) լուսանկարչական և նման միջոցներով ստացված ստեղծագործությունները.

8) տեսալսողական ստեղծագործությունները (կինո-հեռուստաֆիլմերը, անիմացիոն կինոնկարները, կարճ երաժշտական տեսահոլովակները, գովազդային, փաստագրական, փաստավավերագրական և այլ ֆիլմերը).

9) գեղանկարչության, քանդակագործության, գրաֆիկայի և կերպարվեստի այլ ստեղծագործությունները.

10) ճարտարապետական ստեղծագործությունները, այդ թվում՝ քաղաքաշինական և այգեպուրակային արվեստի ստեղծագործությունները.

11) դեկորատիվ-կիրառական արվեստի և դիզայնի ստեղծագործությունները.

12) աշխարհագրությանը, տոպոգրաֆիային, երկրաբանությանը, ճարտարապետությանը և այլ բնագավառներին վերաբերող քարտեզները, նախագծերը, էսքիզները, եռաչափ ներկայացումները և այլն.

13) գիտական, ուսումնական կամ այլ բնույթի զեկույցները, շնորհանդեսները և այլն.

14) այլ ստեղծագործությունները, որոնք համապատասխանում են սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված պահանջներին:

3. Հեղինակային իրավունքով պահպանությունը տարածվում է ածանցյալ և կազմածո ստեղծագործությունների վրա առանց վնաս հասցնելու բնօրինակ ստեղծագործության հեղինակին, մասնավորապես՝

1) թարգմանությունների, ադապտացիաների, փոխադրումների, դաշնավորումների, վերադաշնավորումների, մշակումների, վերամշակումների, բեմականացումների, վերափոխումների և սույն օրենքով պահպանվող ստեղծագործությունների այլ վերափոխումների, որոնք համապատասխանում են սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված պահանջներին.

2) տվյալների բազաների և այլ կազմածո ստեղծագործությունների, որոնք ըստ իրենց պարունակության ընտրության և (կամ) տեղաբաշխման ստեղծագործական աշխատանքի արդյունք են:

4. Հեղինակային իրավունքով պահպանվում է նաև ստեղծագործության բաղադրիչ մասը, անվանումը (վերնագիրը), որը կարող է օգտագործվել ինքնուրույն և համապատասխանում է սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված պահանջներին:

5. Սույն օրենքով նախատեսված պահպանությունը տարածվում է ինչպես հրապարակված, այնպես էլ չհրապարակված ստեղծագործությունների վրա:

6. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի այն ստեղծագործությունները, որոնք գրանցման հիման վրա պահպանություն են ստացել «Արդյունաբերական դիզայնի մասին» օրենքով, չեն պահպանվում սույն օրենքով, այդ թվում՝ նշված պահպանությունը դադարելուց հետո: «Արդյունաբերական դիզայնի մասին» օրենքի համաձայն առանց գրանցման պահպանվող ստեղծագործությունները շարունակում են պահպանվել սույն օրենքի դրույթներին համապատասխան:

Հոդված 5. Չպահպանվող ստեղծագործությունները

1. Հեղինակային իրավունքով չեն պահպանվում՝

1) ավանդական մշակույթի արտահայտությունները.

2) օրվա նորությունների կամ ընթացիկ իրադարձությունների և փաստերի մասին տեղեկատվությունը: Օրվա նորությունների կամ ընթացիկ իրադարձությունների և փաստերի մասին տեղեկատվությունը հանդիսանում է հեղինակային իրավունքի օբյեկտ,

եթե օրվա նորությունների կամ ընթացիկ իրադարձությունների և փաստերի արտահայտման ձևը ստեղծագործական աշխատանքի արդյունք է.

3) պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների պաշտոնական փաստաթղթերը, այդ թվում՝ օրենքները, այլ իրավական ակտերը, դատական ակտերը, օրենսդրական, վարչական այլ փաստաթղթերը, միջազգային կազմակերպությունների պաշտոնական փաստաթղթերը, ինչպես նաև դրանց պաշտոնական թարգմանությունները.

4) պաշտոնական խորհրդանիշերը, նշանները և պատկերները (դրոշներ, զինանշաններ, կնիքներ, շքանշաններ, ճանապարհային նշաններ, դրամանիշներ և այլն).

5) գիտական հայտնագործությունները, գաղափարները, սկզբունքները, մեթոդները, ընթացակարգերը, տեսակետները, համակարգերը, արարողակարգերը, գիտական տեսությունները, մաթեմատիկական բանաձևերը, վիճակագրական դիագրամները, խաղի կանոնները, գյուտերը, եթե անգամ դրանք արտահայտված, նկարագրված, բացահայտված, լուսաբանված են ստեղծագործություններում:

ԳԼՈՒԽ 3

ՀԵՂԻՆԱԿԸ

Հոդված 6. Հեղինակը

1. Ստեղծագործության հեղինակն այն ֆիզիկական անձն է, ով ստեղծել է տվյալ ստեղծագործությունը:

Հոդված 7. Հեղինակության կանխավարկածը

1. Հեղինակ է ճանաչվում այն անձը, ում անունը որպես հեղինակ նշված է ստեղծագործության վրա կամ ստեղծագործությունը հրապարակելիս, քանի դեռ հակառակն ապացուցված չէ: Սույն դրույթը կիրառվում է նաև այն դեպքերում, երբ այդ անունը կեղծանուն կամ նշան է, և դրանով հանդես եկող հեղինակի անձը կասկած չի հարուցում:

2. Եթե հեղինակը հայտնի չէ, ապա ստեղծագործությունը լույս ընծայող անձը, ում անունը կամ անվանումը նշված է ստեղծագործության վրա, այլ ապացույցների բացակայության դեպքում համարվում է հեղինակի ներկայացուցիչ և իրավասու է պաշտպանելու հեղինակի իրավունքներն ու ապահովելու դրանց իրականացումը:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դրույթը գործում է այնքան ժամանակ, քանի դեռ այդպիսի ստեղծագործության հեղինակը չի բացահայտել իր անձը և չի հայտարարել իր հեղինակության մասին:

4. Հեղինակության ապացույցների պահպանման կամ այլ նպատակներով, հեղինակը կարող է իր ստեղծագործությունն ի պահ հանձնել գույքային իրավունքները կոլեկտիվ հիմունքներով կառավարող կազմակերպությունում:

5. Ստեղծագործությունն ի պահ հանձնող անձը պատասխանատու է հանձնված ստեղծագործության հեղինակության վերաբերյալ տեղեկությունների հավաստիության համար:

Հոդված 8. Հեղինակային իրավունքի ծագումը և դրա մասին ծանուցումը

1. Ստեղծագործության նկատմամբ հեղինակային իրավունքը ծագում է ստեղծագործության ստեղծման փաստով: Ստեղծագործությունը համարվում է ստեղծված, եթե այն արտահայտված է ընկալելու հնարավորություն թույլատրող որևէ օբյեկտիվ ձևով և կախված չէ այդ իրավունքի պաշտոնական հաստատագրումից, ստեղծագործության գրանցումից և որևէ այլ գործողության կատարումից:

2. Հեղինակային իրավունքի մասին ծանուցելու նպատակով հեղինակը կամ գույքային իրավունքները տիրապետող այլ անձը (այսուհետ՝ իրավատեր) կարող է օգտագործել հեղինակային իրավունքի պահպանության նշանը, որը զետեղվում է ստեղծագործության բնօրինակի կամ յուրաքանչյուր օրինակի վրա և կազմված է՝

- 1) շրջանագծի մեջ վերցված լատինական «C» տառից,
- 2) իրավատիրոջ անունից կամ անվանումից,
- 3) ստեղծագործության առաջին լույսընծայման տարեթվից:

Հոդված 9. Համահեղինակներ

1. Եթե երկու կամ ավելի անձանց համատեղ ստեղծագործական աշխատանքով ստեղծված ստեղծագործությունը կազմում է անբաժանելի ամբողջություն, այդպիսի ստեղծագործության նկատմամբ հեղինակային իրավունքը պատկանում է այդ անձանց համատեղ (համահեղինակներ):

2. Համահեղինակությամբ ստեղծված և անբաժանելի ամբողջականություն համարվող ստեղծագործության համահեղինակների կողմից ստեղծագործությունը չի

կարող օգտագործվել, եթե համահեղինակներից որևէ մեկի կողմից ներկայացված է ստեղծագործության օգտագործման ոչ նպատակահարմարության մասին հիմնավոր պատճառաբանություն:

3. Ստեղծագործության օգտագործումից ստացվող օգուտները համահեղինակների միջև բաշխվում են նրանց միջև կնքված պայմանագրին համապատասխան: Պայմանագրի բացակայության դեպքում բաշխումը կատարվում է ստեղծագործության ստեղծման գործում համահեղինակներից յուրաքանչյուրի իրական ներդրմանը համապատասխան, եթե հնարավոր չէ որոշել համահեղինակների իրական ներդրումը, ապա բաշխումը կատարվում է համահավասար:

4. Համահեղինակությամբ ստեղծված ստեղծագործության առանձին մասը համարվում է ինքնուրույն նշանակություն ունեցող, եթե դա կարող է օգտագործվել ստեղծագործության մյուս մասերից անկախ:

5. Համահեղինակներից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի ստեղծագործության իր ստեղծած ինքնուրույն նշանակություն ունեցող մասն օգտագործելու իր հայեցողությամբ, եթե այլ բան նախատեսված չէ նրանց միջև կնքված պայմանագրով:

Հոդված 10. Բաղադրյալ ստեղծագործության հեղինակները

1. Եթե ընդհանուր օգտագործման նպատակով երկու կամ ավելի հեղինակներ միացնում են իրենց ստեղծագործությունները, ապա այդպիսի բաղադրյալ ստեղծագործության նկատմամբ հեղինակային իրավունքը պատկանում է բոլոր հեղինակներին համատեղ, իսկ ստացվող եկամուտը բաշխվում է նրանց միջև կնքված պայմանագրին համապատասխան: Պայմանագրի բացակայության դեպքում բաշխումը նրանց միջև կատարվում է համահավասար:

Հոդված 11. Նյութական օբյեկտի սեփականության իրավունքի և դրա նկատմամբ հեղինակային իրավունքի հարաբերակցությունը

1. Ստեղծագործության նկատմամբ հեղինակային իրավունքը գործում է անկախ այն նյութական օբյեկտի նկատմամբ սեփականության իրավունքից, որում արտահայտված է ստեղծագործությունը:

2. Հեղինակի կողմից նյութական օբյեկտի օտարումը, որում արտահայտված է ստեղծագործությունը, ինքնին չի նշանակում հեղինակային իրավունքի օտարում:

ԳԼՈՒԽ 4

ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

Հոդված 12. Հեղինակային իրավունքի բովանդակությունը

1. Հեղինակային իրավունքը հեղինակի բացառիկ անձնական ոչ գույքային, բացառիկ գույքային և այլ իրավունքներն են իր ստեղծագործության նկատմամբ:

Հոդված 13. Հեղինակի բացառիկ անձնական ոչ գույքային իրավունքները

1. Հեղինակի բացառիկ անձնական ոչ գույքային իրավունքներն ապահովում են ստեղծագործության նկատմամբ նրա մտավոր և անձնական կապերը:

2. Հեղինակին են պատկանում ստեղծագործության նկատմամբ հետևյալ բացառիկ անձնական ոչ գույքային իրավունքները՝

- 1) հեղինակության իրավունքը.
- 2) հեղինակի անվան իրավունքը.
- 3) հեղինակի համբավի և արժանապատվության իրավունքը.
- 4) առաջին հրապարակման իրավունքը.
- 5) հետկանչի իրավունքը:

3. Հեղինակի բացառիկ անձնական ոչ գույքային իրավունքներն անօտարելի և անփոխանցելի են, բացառությամբ առաջին հրապարակման իրավունքից:

Հոդված 14. Հեղինակության իրավունքը

1. Հեղինակն իրավունք ունի ճանաչվելու որպես հեղինակ իր ստեղծագործության նկատմամբ և պահանջելու այդպիսի ճանաչումը՝ նշելով իր անունը լուսընծայված բոլոր օրինակների վրա կամ պահանջելու սովորական ձևով նշումը ստեղծագործության ցանկացած օգտագործման դեպքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ սովորական ձևով նշումը հնարավոր չէ:

Հոդված 15. Հեղինակի անվան իրավունքը

1. Հեղինակն իրավունք ունի օգտագործել կամ թույլատրել ստեղծագործության օգտագործումը իր անվամբ կամ կեղծանվամբ կամ անանուն:

Հոդված 16. Հեղինակի համբավի և արժանապատվության իրավունքը

1. Հեղինակը բացառիկ իրավունք ունի պաշտպանելու իր ստեղծագործությունը հնարավոր աղավաղումներից կամ իր համբավին կամ արժանապատվությանը վնաս հասցնող կամ վնաս հասցնելու վտանգ պարունակող այլ ոտնձգություններից:

Հոդված 17. Առաջին հրապարակման իրավունքը

1. Ստեղծագործությունն առաջին անգամ հրապարակելու իրավունքը պատկանում է հեղինակին: Հեղինակն է որոշում երբ և ինչպես հրապարակել իր ստեղծագործությունն առաջին անգամ:

2. Մինչև ստեղծագործության առաջին հրապարակումը դրա բովանդակության վերաբերյալ տեղեկություններ տալու կամ ստեղծագործությունը նկարագրելու բացառիկ իրավունքը պատկանում է հեղինակին:

3. Ստեղծագործությունը, որը չի հրապարակվել հեղինակի կյանքի ընթացքում, կարող է հրապարակվել նրա մահից հետո գույքային իրավունքները տիրապետող անձի կողմից, եթե հրապարակումը չի հակասում հեղինակի կամքին, որն արտահայտված է կտակում, նամակներում կամ օրագրերում:

Հոդված 18. Հետկանչի իրավունքը

1. Հեղինակն իրավունք ունի իր ստեղծագործությունը հանել (հետ կանչել) առևտրային շրջանառությունից, եթե տվյալ ստեղծագործությունն այլևս չի համապատասխանում իր համոզմունքներին, կամ առևտրային շրջանառության շարունակումը բացասական ազդեցություն կունենա իր հեղինակության վրա, պայմանով, որ նա կհատուցի ստեղծագործությունն օգտագործելու իրավունք ունեցող անձանց պատճառած վնասները, այդ թվում՝ բաց թողնված օգուտը:

2. Հետկանչի իրավունքը չի կիրառվում համակարգչային ծրագրերի, տեսալսողական ստեղծագործությունների, կազմածո ստեղծագործությունների, կոլեկտիվ ստեղծագործությունների և ծառայողական ստեղծագործությունների նկատմամբ:

Հոդված 19. Գույքային իրավունքները

1. Գույքային իրավունքներն ապահովում են ստեղծագործության օգտագործումից

նյութական շահ ստանալու հեղինակի իրավունքները:

2. Սույն օրենքով պահպանվող ստեղծագործությունների ցանկացած եղանակով և ձևով օգտագործման համար իրականացվող գործողությունը համարվում է ստեղծագործության օգտագործում:

3. Հեղինակը (իրավատեր) բացառիկ իրավունք ունի իրականացնելու, ինչպես նաև սույն օրենքին համապատասխան թույլատրելու կամ արգելելու երրորդ անձանց իր ստեղծագործության բնօրինակի կամ օրինակների օգտագործումը:

4. Ստեղծագործության յուրաքանչյուր օգտագործման համար հեղինակն (իրավատեր) ունի վարձատրություն ստանալու իրավունք, եթե սույն օրենքով կամ պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

Հոդված 20. Հեղինակի բացառիկ գույքային իրավունքները

1. Հեղինակին (իրավատեր) է պատկանում ստեղծագործության նյութականացված ձևով, ինչպես նաև ոչ նյութականացված ձևով (հանրության հաղորդումը) օգտագործման բացառիկ իրավունքները:

2. Ստեղծագործության նյութականացված ձևով օգտագործումը ներառում է՝

- 1) վերարտադրության իրավունքը.
- 2) տարածման իրավունքը.
- 3) վարձույթով տալու իրավունքը:

3. Ստեղծագործության ոչ նյութականացված ձևով օգտագործումը (հաղորդումը հանրությանը) ներառում է՝

- 1) հրապարակային կատարման իրավունքը.
- 2) հրապարակային ցուցադրման իրավունքը.
- 3) հեռարձակման իրավունքը.
- 4) վերահեռարձակման և մալուխով վերահաղորդման իրավունքը.
- 5) երկրորդային հեռարձակման իրավունքը.
- 6) հանրությանը մատչելի դարձնելու իրավունքը:

4. Ստեղծագործության փոփոխված ձևով օգտագործումը ներառում է՝ վերափոխման իրավունքը:

Հոդված 21. Վերարտադրությունը

1. Վերարտադրություն է համարվում նյութական կրիչի վրա հեղինակի (իրավատեր) ստեղծագործության ուղղակի կամ անուղղակի, ժամանակավոր կամ մշտական ամրագրումը ցանկացած միջոցներով և ձևով, ամբողջությամբ կամ մասնակի, ներառյալ՝ տեսա կամ ձայնագրման եղանակով ամրագրումը և ստեղծագործության էլեկտրոնային եղանակով պահպանումը:

Հոդված 22. Տարածումը

1. Տարածում է համարվում ստեղծագործության բնօրինակը կամ օրինակները քաղաքացիական շրջանառության մեջ դնելը վաճառքի կամ սեփականության իրավունքի փոխանցման այլ ձևերով, ինչպես նաև դրանց ներմուծելը:

2. Տարածում է համարվում նաև ստեղծագործության բնօրինակը կամ օրինակները սույն հոդվածի 1-ին մասի նպատակով հանրությանն առաջարկելը:

3. Ստեղծագործության հեղինակն (իրավատերը) իրավունք չունի արգելելու երրորդ անձանց կողմից ստեղծագործության բնօրինակի կամ օրինակների տարածումը Հայաստանի Հանրապետությունում, եթե դրանք քաղաքացիական շրջանառության մեջ են դրվել հեղինակի (իրավատեր) կողմից կամ նրա համաձայնությամբ որևէ երկրում:

Հոդված 23. Վարձույթով տալը

1. Վարձույթ է համարվում ստեղծագործության բնօրինակի կամ օրինակների օգտագործման տրամադրումը սահմանափակ ժամանակահատվածով՝ ուղղակիորեն կամ անուղղակի տնտեսական կամ առևտրային օգուտ ստանալու նպատակով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի դրույթը չի տարածվում կառուցված ճարտարապետական օբյեկտների և կիրառական արվեստի ստեղծագործությունների վրա:

Հոդված 24. Հրապարակային կատարումը

1. Հրապարակային կատարում է համարվում ստեղծագործության մատուցումը հանրությանը՝ ասմունքի, խաղի, երգի, պարի կամ այլ միջոցներով, ինչպես անմիջական կատարման, այդ թվում՝ հնչյունագրում կամ տեսաձայնագրության մեջ կամ այլ ամրագրմամբ, այնպես էլ տեխնիկական սարքերի օգնությամբ կամ այլ միջոցներով:

Հոդված 25. Հրապարակային ցուցադրումը

1. Հրապարակային ցուցադրում է համարվում տեխնիկական սարքերի օգնությամբ լուսանկարչական, կերպարվեստի, ճարտարապետական, գիտական կամ տեխնիկական բնույթի իր ստեղծագործության հաղորդումը հանրությանը:

2. Հրապարակային ցուցադրում է համարվում նաև տեսալսողական ստեղծագործությունների առանձին հատվածների (կադր) ցուցադրումը, առանց դրանց հերթականության պահպանման, քանի որ տեսալսողական ստեղծագործության հատվածների հերթականությամբ ցուցադրումը համարվում է հրապարակային կատարում:

Հոդված 26. Հեռարձակումը

1. Հեռարձակում է համարվում հանրության ընկալման համար էլեկտրամագնիսական ալիքների միջոցով ռադիո կամ հեռուստատեսային հաղորդումներ կրող ազդանշանների հաղորդումը առանց հաղորդալարի (այդ թվում՝ արբանյակային հեռարձակումը), ինչպես նաև հաղորդալարով (այդ թվում՝ մալուխով հաղորդումը):

2. Սույն օրենքի իմաստով արբանյակային կապով հեռարձակումը հեռարձակող կազմակերպության հսկողությամբ և պատասխանատվությամբ հանրության համար նախատեսված հաղորդումներ պարունակող ազդանշանների հաղորդումն է արբանյակ և հետ՝ երկիր՝ հաղորդակցության չընդհատվող շղթայով:

3. Կողմորված ազդանշաններով իրականացվող հեռարձակումը արբանյակային կապով հեռարձակումն է, եթե դրա ապակողմորման միջոցները հանրությանը տրամադրվել են հեռարձակող կազմակերպության կողմից կամ նրա համաձայնությամբ:

4. Սույն օրենքի իմաստով արբանյակը ցանկացած արբանյակ է, որը գործում է հաճախության այնպիսի տիրույթներում, որոնք՝

1) հեռահաղորդակցության օրենսդրությամբ նախատեսված են ազդանշանները հասարակությանը հասանելի դարձնելու համար, կամ

2) նախատեսված են փակ հաղորդման համար մի կետից դեպի մյուսը, պայմանով, որ ազդանշանների անհատական ձևով ընդունման պայմանները համարժեք են սույն մասի 1-ին կետում նշված պայմաններին:

Հոդված 27. Վերահեռարձակումը և մալուխով վերահաղորդումը

1. Վերահեռարձակում և մալուխով վերահաղորդում է համարվում սկզբնական հեռարձակման միաժամանակյա, անփոփոխ և ամբողջական վերահաղորդումը հանրության ընկալման համար, որն իրականացվում է՝

1) սկզբնական հեռարձակող չհանդիսացող հեռարձակող կազմակերպության կողմից (վերահեռարձակում)։

2) մալուխային համակարգով՝ սկզբնական հեռարձակող կազմակերպություն չհանդիսացող մալուխային օպերատորի կողմից (մալուխով վերահաղորդում)։

Հոդված 28. Երկրորդային հեռարձակումը

1. Երկրորդային հեռարձակում է համարվում ստեղծագործության հեռարձակման հաղորդումը հանրությանը բարձրախոսի, էկրանի կամ նմանատիպ այլ սարքերի միջոցով։

Հոդված 29. Հանրությանը մատչելի դարձնելը

1. Հանրությանը մատչելի դարձնել է համարվում ստեղծագործությունը մատչելի դարձնելը հանրությանը հաղորդալարով կամ առանց հաղորդալարի այնպիսի ձևով, որ այն հասանելի լինի հանրության անդամներին նրանց կողմից անհատապես ընտրված ցանկացած վայրում և պահին, մասնավորապես համակարգչային կամ նմանատիպ ցանցերի միջոցով։

Հոդված 30. Վերափոխումը

1. Վերափոխում է համարվում ստեղծագործության փոփոխությունը, ադապտացիան, մշակումը, թարգմանությունը, բեմականացման նպատակով վերափոխումը և այլ հարմարեցումները։

2. Վերափոխման իրավունքը կիրառվում է նաև այն դեպքերում, երբ գոյություն ունեցող ստեղծագործությունը ներառված է նոր ստեղծագործության մեջ՝ առանց փոփոխության։

Հոդված 31. Հեղինակի այլ իրավունքները

1. Հեղինակի այլ իրավունքները ներառում են՝

1) ստեղծագործության վերավաճառքի իրավունքը։

2) ստեղծագործությունը հասանելի դարձնելու և ցուցադրելու իրավունքը:

Հոդված 32. Ստեղծագործության վերավաճառքի իրավունքը

1. Կերպարվեստի ստեղծագործության հեղինակն օգտվում է իր կողմից օտարված կերպարվեստի ստեղծագործության բնօրինակը սեփականատիրոջ կողմից կամ աճուրդասրահի, պատկերասրահի, գեղարվեստական սրահի, խանութի կամ որևէ գործակալի միջոցով վերավաճառքի մասին տեղեկացվելու և յուրաքանչյուր վերավաճառքի գնի հինգ տոկոսը վաճառողից ստանալու անօտարելի իրավունքից (վերավաճառքից վարձատրություն ստանալու իրավունք):

2. Կերպարվեստի ստեղծագործության բնօրինակը վաճառողները, գնորդները և միջնորդները համատեղ պատասխանատու են սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված պարտավորությունների համար: Կերպարվեստի ստեղծագործության բնօրինակի սեփականատերը, աճուրդասրահը կամ գործակալը վերավաճառքից հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, հեղինակին կամ նրա ներկայացուցչին տեղեկություններ է ներկայացնում վաճառված բնօրինակների, վաճառքի գնի և վաճառողի մասին:

3. Վերավաճառքից վարձատրություն ստանալու իրավունքի կիրարկումն իրականացվում է վաճառքի գնի 250.000 դրամից սկսած:

4. Սույն օրենքի իմաստով կերպարվեստի ստեղծագործության բնօրինակներ են համարվում գեղանկարները, կոլաժները, գծանկարները, փորագրությունները, նկարազարդ գորգերը, քանդակները, լիտոգրաֆիական, կերամիկական, ապակեգործական, լուսանկարչական, ոսկերչական և նմանատիպ այլ ստեղծագործությունները, պայմանով, որ դրանք պատրաստված են հեղինակի կողմից կամ բնօրինակ համարվող օրինակներ են:

5. Բնօրինակ են համարվում այն օրինակները, որոնք սահմանափակ քանակով պատրաստվել են անձամբ հեղինակի կողմից կամ նրա թույլտվությամբ և համարակալվել ու ստորագրվել են հեղինակի կողմից:

6. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված վարձատրության վճարումը հեղինակին կամ նրա իրավահաջորդին իրականացվում է գույքային իրավունքները կոլեկտիվ հիմունքներով կառավարող կազմակերպության միջոցով:

7. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված իրավունքից կարող են օգտվել օտարերկրյա պետությունների քաղաքացիները՝ փոխադարձության սկզբունքով:

Հոդված 33. Ստեղծագործությունը հասանելի դարձնելու և ցուցադրելու իրավունքը

1. Հեղինակն իրավունք ունի ստեղծագործության բնօրինակի սեփականատիրոջից պահանջելու վերարտադրման կամ վերամշակման իր իրավունքն իրագործելու հնարավորություն ընձեռել իրեն, եթե դրանով չեն վնասվում սեփականատիրոջ օրինական շահերը: Սեփականատերը պարտավոր չէ ստեղծագործությունը հասցնել հեղինակի գտնվելու վայրը:

2. Հեղինակը կարող է պահանջել, որ սեփականատերը կերպարվեստի իր ստեղծագործության կամ լուսանկարչական ստեղծագործության բնօրինակը տրամադրի իրեն՝ այն ցուցահանդեսում ցուցադրելու նպատակով:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն ցուցահանդեսում ցուցադրելու հնարավորությունն ընձեռելիս սեփականատերը կարող է հեղինակից պահանջել ստեղծագործության պահպանության բավարար անվտանգության կամ բնօրինակի շուկայական գնի չափով գրավի ապահովում:

4. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված իրավունքից օգտվելու համար անհրաժեշտ ծախսերն իրականացնում է հեղինակը, ով պատասխանատվություն է կրում նաև ստեղծագործության բնօրինակին կամ օրինակին պատճառած հնարավոր վնասի համար:

5. Դիմանկար պարունակող կերպարվեստի ստեղծագործությունների ստեղծումն ու տարածումը իրականացվում է միայն դիմանկարում պատկերված անձի համաձայնությամբ:

ԳԼՈՒԽ 5

ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄՆԵՐԸ

Հոդված 34. Սահմանափակումների կիրառումը

1. Սույն օրենքով նախատեսված սահմանափակումները կարող են կիրառվել կոնկրետ սահմանափակման նպատակն ապահովող ծավալով, ինչպես նաև հեղինակի անվան և ստեղծագործության սկզբնաղբյուրի նշումով, եթե նման նշումն անհնարին չէ: Սահմանափակումները կիրառվում են պայմանով, որ չեն հակասում ստեղծագործության բնականոն օգտագործման պահանջներին և չեն վնասում ստեղծագործության նկատմամբ հեղինակի օրինական շահերը:

Հոդված 35. Ստեղծագործության օգտագործումը տեղեկատվության նպատակներով

1. Տեղեկատվության նպատակներով, առանց հեղինակի (իրավատեր) համաձայնության և վարձատրության թույլատրվում է՝

1) ստեղծագործության օգտագործումն ընթացիկ իրադարձությունների մասին հաղորդման ժամանակ.

2) հրապարակավ արտասանված դասախոսություններից կամ նմանատիպ այլ ստեղծագործություններից քաղվածքների օգտագործումը:

Հոդված 36. Լրատվական նյութի օգտագործման պայմանները

1. Տպագիր լրատվական միջոցների, էլեկտրոնային կայքերի (ցանցային լրատվության միջոց) լրատվական նյութերից քաղվածքների վերարտադրումն այլ տպագիր լրատվական միջոցներում, ինտերնետային կայքերում թույլատրվում է իրականացնել միայն մեջբերման նպատակն արդարացնող ծավալով՝ առանց հեղինակի (իրավատեր) համաձայնության և վարձատրության: Անկախ վերարտադրման ծավալից՝ լրատվական նյութերից քաղվածքների վերարտադրումը չպետք է բացահայտի լրատվական նյութի էական մասը: Վերարտադրումը պետք է բացառի լրատվական նյութի սկզբնաղբյուրի հնարավոր ընթերցողների քանակի և լրատվական նյութի օգտագործման ծավալների վրա բացասական ազդեցությունը: Լրատվական նյութի ամբողջական վերարտադրումը կարող է իրականացվել միայն հեղինակի (իրավատեր) համաձայնության դեպքում: Լրատվական նյութի ամբողջական վերարտադրման կարգն ու պայմանները սահմանվում են կողմերի միջև կնքված պայմանագրով:

2. Տպագիր լրատվական միջոցներում, էլեկտրոնային կայքերում այլ տպագիր լրատվական միջոցների, էլեկտրոնային կայքերի լրատվական նյութերից քաղվածքներ վերարտադրելիս պետք է հղում կատարել լրատվական նյութի սկզբնաղբյուրին: Էլեկտրոնային կայքում տպագիր լրատվական միջոցների կայքերի լրատվական նյութերից քաղվածքներ վերարտադրելիս քաղվածքի վերնագրում տպագիր լրատվական միջոցի անվանման նշումը պարտադիր է, եթե քաղվածքի նպատակը միայն սկզբնաղբյուր լրատվական նյութի վերարտադրությունն է: Էլեկտրոնային կայքերի լրատվական նյութերից քաղվածքներ վերարտադրելիս էլեկտրոնային կայքի ակտիվ հղումի տեղադրումը, ինչպես նաև քաղվածքի վերնագրում էլեկտրոնային կայքի

տիրույթային անվանման (դոմեյնի անվանումը) նշելը պարտադիր է, եթե քաղվածքի նպատակը միայն սկզբնաղբյուր լրատվական նյութի վերարտադրությունն է:

3. Հեռարձակող կազմակերպության այն հաղորդումները, որոնք իրենց բնույթով ուղղված են մամուլի տեսությունը ներկայացնելուն, պարտավոր են պահպանել սույն հոդվածով նախատեսված դրույթները:

4. Սույն հոդվածով նախատեսված դրույթները չեն տարածվում հերքման և (կամ) պատասխանի իրավունքի իրականացման վրա:

Հոդված 37. Ստեղծագործության օգտագործումը ուսումնական և գիտական նպատակներով

1. Առանց հեղինակի (իրավատեր) համաձայնության և վարձատրության, ստեղծագործության օգտագործումը համարվում է օրինական, եթե դա իրականացվում է՝

1) բացառապես ուսումնական կամ գիտական հետազոտությունների լուսաբանման նպատակով,

2) ոչ առևտրային նպատակն արդարացնող ծավալով,

3) բարեխիղճ գործելակերպին համապատասխան:

2. Սույն հոդվածի իմաստով ստեղծագործություններ են համարվում՝ մի քանի հեղինակների հրապարակված ստեղծագործությունների մասերը, ինչպես նաև լուսանկարչական, կերպարվեստի, ճարտարապետության, կիրառական արվեստի և քարտոգրաֆիայի ամբողջական ստեղծագործությունները, որոնք որպես իյուստրացիաներ վերարտադրվել ու ադապտացվել են դասագրքերում, հաղորդումներում, հնչյունագրերում, տեսագրություններում և նմանատիպ արտադրանքներում:

3. Սույն հոդվածով նախատեսված օրինական օգտագործումները ներառում են սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված ստեղծագործությունների օգտագործմամբ արտադրանքների ստեղծումը, ինչպես նաև այդ արտադրանքների վերարտադրումն ու տարածումը: Այդ արտադրանքների հրապարակային կատարումը, հրապարակային ցուցադրումը, երկրորդային հեռարձակումը և հանրության մատչելի դարձնելը համարվում է օրինական, եթե իրականացվում է հանրության առանձին անձանց սահմանափակ շրջանակի համար:

4. Սույն հոդվածի իմաստով ուսուցում կամ գիտական հետազոտություն է

համարվում տարբեր մակարդակների ուսումնական հաստատությունների կողմից իրականացվող գործունեությունը:

5. Սույն օրենքի իմաստով բարեխիղճ գործելակերպ է համարվում՝

1) ստեղծագործության օգտագործման նպատակը (շահույթ չհետապնդող ուսումնական գործունեության համար),

2) օգտագործվող ստեղծագործության բնույթը,

3) ստեղծագործության օգտագործման չափը ամբողջական ստեղծագործության նկատմամբ,

4) օգտագործման ազդեցությունը ստեղծագործության արժեքի կամ պոտենցիալ շուկայի վրա:

Հոդված 38. Ստեղծագործությունների հանրային օգտագործումը

1. Գրադարանները, ուսումնական հաստատությունները, պատկերասրահները, թանգարանները, արխիվները, ֆիլմադարանները և ձայնադարանները, հանրային շահերից բխող իրենց առաքելության և խնդիրների իրագործման նպատակով (այսուհետ՝ հանրային օգտագործողներ), պահպանության կամ վերականգնման նպատակներով կարող են վերարտադրել ստեղծագործությունների բնօրինակները կամ օրինակները՝ պահպանելով բարեխիղճ գործելակերպը:

2. Հանրային օգտագործողները, բարեխիղճ գործելակերպի պահպանմամբ և օրինական հրապարակված ստեղծագործության իրենց օրինակի օգտագործմամբ, ազատ կարող են՝

1) վերարտադրել ստեղծագործությունը ցանկացած կրիչի վրա երեք օրինակից ոչ ավելի՝ պահուստային օրինակի կամ ներքին օգտագործման այլ հատուկ գործողությունների համար՝ պայմանով, որ դա չի իրականացվում ուղղակի կամ անուղղակի առևտրային օգուտ ստանալու համար.

2) կատալոգում համակարգելու նպատակով վերարտադրել ցանկացած կրիչի վրա և օգտագործել ստեղծագործության վերնագիրը և համառոտ շարադրանքը.

3) հետազոտության կամ մասնավոր ուսումնասիրության նպատակով՝ իրենց տարածքներում տեղադրված ապահով տերմինալների միջոցով, հանրության առանձին անդամներին մատչելի դարձնել կամ հաղորդել իրենց հավաքածուներում պարունակվող այն ստեղծագործությունները, որոնք հնարավոր չէ ձեռք բերել կամ դրանց օգտագործման համար ստանալ համապատասխան թույլտվություն:

3. Առանց հեղինակի (իրավատեր) համաձայնության գրադարանները կարող են ստեղծագործությունների օրինակները միմյանց տրամադրել փոստով, ֆաքսով կամ էլեկտրոնային անվտանգ փոխանցման միջոցներով:

Հոդված 39. Ստեղծագործությունների ազատ օգտագործումն ուսուցման և ուսումնական միջոցառումների նպատակով

1. Բացառապես ուսուցման կամ ուսումնական միջոցառման լուսաբանման նպատակով հանրության առանձին անդամների սահմանափակ շրջանակի համար ուսումնական հաստատություններն ազատ կարող են իրականացնել հրապարակված ստեղծագործությունների՝

1) հրապարակային կատարումը լսարանային պարապմունքների ժամանակ.

2) հրապարակային ցուցադրումը և երկրորդային հեռարձակումը՝ լսարանային պարապմունքների ժամանակ:

2. Սույն հոդվածի իմաստով ուսուցում է համարվում տարբեր մակարդակների ուսումնական հաստատությունների կողմից իրականացվող գործունեությունը:

Հոդված 40. Ստեղծագործության վերարտադրության ժամանակավոր գործողությունները

1. Ազատ կարող են իրականացվել ստեղծագործության վերարտադրության կարճատև կամ հազվադեպ՝ ժամանակավոր գործողություններ, որոնք ինքնուրույն տնտեսական նշանակություն չունեն և տեխնոլոգիական գործընթացի անքակտելի և էական մասն են կազմում, որոնց միակ նպատակն է՝

1) միջնորդի միջոցով երրորդ կողմերի միջև ցանցում ստեղծագործության տարածման հնարավորության ընձեռումը.

2) ստեղծագործության օրինական օգտագործման հնարավորության ընձեռումը:

Հոդված 41. Ստեղծագործության վերարտադրությունը անձնական նպատակով

1. Առանց հեղինակի (իրավատեր) համաձայնության և վարձատրության թույլատրվում է օրինական ճանապարհով հրապարակված ստեղծագործության վերարտադրությունը բացառապես անձնական, ոչ առևտրային նպատակով օգտագործելու համար, եթե դրանով չեն վնասվում հեղինակի օրինական շահերը:

2. Հրապարակված ստեղծագործությունը թույլատրվում է վերարտադրել ցանկացած կրիչի վրա մեկ օրինակով՝ պայմանով, որ դա օգտագործվում է բացառապես անձնական նպատակով և չի իրականացվում ուղղակի կամ անուղղակի առևտրային օգուտ ստանալու համար:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասի դրույթը չի տարածվում շինությունների և համանման կառույցների տեսքով ճարտարապետական ստեղծագործությունների, մեքենայաընթեռների տվյալների բազաների կամ դրանց էական մասերի, համակարգչային ծրագրերի, ինչպես նաև ամբողջական գրքերի, տպագրված նոտային տեքստերի արտատպման եղանակով վերարտադրության վրա, եթե սույն օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

1) Ամբողջական գրքի մեկ օրինակի վերարտադրությունը թույլատրվում է, եթե այդպիսի ստեղծագործությունն առևտրային շրջանառությունից դուրս է եկել:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասի իմաստով ստեղծագործությունը համարվում է «առևտրային շրջանառությունից դուրս եկած», եթե իր բոլոր տարբերակներով ու ձևերով որպես ամբողջական ստեղծագործություն այլևս հասանելի չէ առևտրային ցանցում՝ անկախ գրադարաններում և հանրության շրջանում այդ ստեղծագործության օրինակների առկայությունից:

Հոդված 42. Տեսողությունից հաշմանդամ կամ ընթերցողության ֆունկցիայի դժվարություններ ունեցող անձանց կողմից ստեղծագործության օգտագործման առանձնահատկությունները

1. Առանց հեղինակի (իրավատեր) համաձայնության թույլատրվում է փոխել ստեղծագործության ձևաչափը՝ տպագիր տեղեկատվությունը տեսողությունից հաշմանդամ կամ ընթերցողության ֆունկցիայի դժվարություններ ունեցող անձանց (այսուհետ՝ հաշմանդամ) մատչելի դարձնելու նպատակով, այդ մատչելի ձևաչափը կամ դրա օրինակները հաշմանդամներին տրամադրել ցանկացած միջոցներով, պայմանով, որ՝

1) ստեղծագործությունը կամ դրա օրինակն օրինական ճանապարհով հասանելի է սույն մասով նախատեսված գործունեությունը նախաձեռնող անձին կամ կազմակերպությանը,

2) պահպանվել է ստեղծագործության ամբողջականությունը, բացառությամբ այն փոփոխություններից, որոնք անհրաժեշտ են ստեղծագործությունը հաշմանդամներին հասանելի դարձնելու համար,

3) գործունեությունն իրականացվում է առանց շահույթ ստանալու նպատակ հետապնդելու:

2. Հաշմանդամը, ում սույն հոդվածի 1-ին մասի համաձայն տրամադրվել է ստեղծագործությունը, առանց հեղինակի (իրավատեր) թույլտվության կարող է այն վերարտադրել անձնական, ոչ առևտրային օգտագործման նպատակով:

3. Հաշմանդամը և սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված անձը կամ կազմակերպությունը, առանց հեղինակի (իրավատեր) համաձայնության և առանց շահույթ ստանալու նպատակ հետապնդելու, այլ երկրներում բնակվող հաշմանդամներին հասանելի դարձնելու նպատակով, իրավունք ունի արտահանել կամ ներմուծել ստեղծագործության մատչելի ձևաչափով օրինակները:

Հոդված 43. Ստեղծագործություններից մեջբերումները

1. Գիտական, հետազոտական, բանավիճային, քննադատական և տեղեկատվության նպատակով օրինական ճանապարհով հրապարակված ստեղծագործություններից մեջբերումը (ցիտումը) սահմանափակ ծավալով այլ ստեղծագործության մեջ կարող են ազատ օգտագործվել պայմանով, որ պահպանվում են բարեխիղճ գործելակերպի ու մեջբերման նպատակն արդարացնող ծավալը:

Հոդված 44. Ստեղծագործության օգտագործումը վարույթների նպատակով

1. Ստեղծագործությունը կարող է ազատ օգտագործվել վարչական, դատական կամ արբիտրաժային վարույթները պատշաճ կերպով ապահովելու նպատակով:

Հոդված 45. Ստեղծագործության օգտագործումը պաշտոնական և կրոնական արարողությունների ժամանակ

1. Հրապարակված ստեղծագործությունները ոչ առևտրային նպատակով կարող են ազատ հաղորդվել հանրությանը պետական մարմնի կողմից կազմակերպված պաշտոնական հանդիսությունների կամ կրոնական ծիսակատարությունների ժամանակ:

Հոդված 46. Բաց վայրերում տեղակայված ստեղծագործությունների օգտագործումը

1. Փողոցներում, զբոսայգիներում, հրապարակներում և այցելության համար բաց այլ վայրերում մշտապես տեղակայված ստեղծագործությունները կարող են ազատ վերարտադրվել ցանկացած կրիչի վրա, ցանկացած միջոցներով և ձևերով, հեռարձակվել, ինչպես նաև վերարտադրված օրինակները տարածել, մատչելի դարձնել համացանցի միջոցով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված ստեղծագործությունները չեն կարող վերարտադրվել եռաչափ ծավալատարածական այն ձևով, որն ունի բնօրինակ ստեղծագործությունը:

Հոդված 47. Երկրորդական և լրացուցիչ մաս հանդիսացող ստեղծագործություններ

1. Այլ նյութում երկրորդական կամ որպես լրացուցիչ մաս ընդգրկված հրապարակված ստեղծագործությունները, որոնք այդ նյութի համար որևէ էական նշանակություն չունեն, կարող են ազատ օգտագործվել տվյալ նյութի օգտագործման ժամանակ:

Հոդված 48. Արվեստի ստեղծագործությունների օգտագործումը կատալոգներում

1. Արվեստի ստեղծագործությունների հրապարակային ցուցահանդես կամ աճուրդ կազմակերպող անձը միջոցառումը գովազդելու նպատակով կարող է ազատ օգտագործել այդ ստեղծագործությունները կատալոգներում՝ միջոցառումը խթանելու նպատակն արդարացնող ծավալով՝ բացառելով առևտրային օգտագործումը:

Հոդված 49. Ստեղծագործության ազատ վերափոխումը

1. Ստեղծագործությունը կարող է ազատ վերափոխել և օգտագործել՝ պայմանով, որ վերափոխումը՝

1) իրականացվում է անձնական նպատակով օգտագործելու համար.

2) իրականացվում է ծաղրանկար, պարոդիա (ծաղրագրություն) ստեղծելու նպատակով, պայմանով, որ շփոթություն չի առաջացնի ստեղծագործության բնագրի նկատմամբ:

Հոդված 50. Սարքավորումների ցուցադրումը և վերանորոգումը

1. Արհեստանոցները և խանութները, որոնք վաճառում են հնչյունագրեր, տեսագրություններ, կամ վերանորոգում են դրանց օգտագործման կամ ընկալման համար նախատեսված սարքավորումներ, կարող են ցուցադրման կամ վերանորոգման նպատակով ազատ վերարտադրել ստեղծագործությունները և դրանք հաղորդել հանրությանը:

Հոդված 51. Տվյալների բազաների ազատ օգտագործումը

1. Հրապարակված տվյալների բազայի կամ դրա օրինակի օրինական օգտագործողը կարող է ազատ օգտագործել այդ տվյալների բազան, եթե դա անհրաժեշտ է դրա պարունակության հասանելիության և բնականոն օգտագործման համար: Եթե տվյալների բազայի օրինական օգտագործողը լիազորված է օգտագործել տվյալների բազայի միայն մի մասը, ապա սույն դրույթը կիրառվում է միայն այդ մասի նկատմամբ:

Հոդված 52. Կարճատև օգտագործման համար ձայնագրության կամ տեսագրության պատրաստումը և ազատ օգտագործումը հեռարձակող կազմակերպության կողմից

1. Ստեղծագործության հեռարձակման իրավունքի փոխանցումը ենթադրում է, որ հեռարձակող կազմակերպությանն է փոխանցվել նաև՝

1) տվյալ ստեղծագործության կարճատև օգտագործման ձայնագրություն կամ տեսագրություն կատարելու իրավունքը՝ պայմանով, որ հեռարձակող կազմակերպությունն այդ ձայնագրությունը կամ տեսագրությունը կատարում է իր տեխնիկական միջոցներով և իր սեփական հաղորդումների համար:

2. Հեռարձակող կազմակերպությունը պարտավոր է նման ձայնագրության կամ տեսագրության ստեղծումից 6 ամիս անց ոչնչացնել այն, եթե այդ կարճատև օգտագործման ձայնագրության կամ տեսագրության հետագա օգտագործումը համաձայնեցված չէ ստեղծագործության հեղինակի հետ:

3. Կարճատև օգտագործման ձայնագրությունը կամ տեսագրությունն առանց ստեղծագործության հեղինակի համաձայնության կարող է պահպանվել պաշտոնական արխիվներում, եթե դա բացառապես վավերագրական բնույթի է:

Հոդված 53. Ճարտարապետական կառույցի վերափոխումը

1. Ճարտարապետական ստեղծագործություն հանդիսացող կամ այդպիսի ստեղծագործություն պարունակող շենքի կամ շինության սեփականատերն կարող է օրենքով սահմանված կարգով փոփոխություն կատարել շենքի կամ շինության մեջ, վերակառուցել կամ քանդել այն, եթե տվյալ շենքի կամ շինության կառուցման կամ ձեռքբերման պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասը չի տարածվում որպես պատմամշակութային անշարժ հուշարձան պետության կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից սահմանված կարգով պահպանվող համալիրների, շենքերի, շինությունների, քանդակների, զարդաքանդակների, նախշերի և որմնանկարների վրա:

3. Ճարտարապետության, քաղաքաշինության, այգեպուրակային արվեստի ստեղծագործության հեղինակներն առաջնահերթ իրավունք ունեն մասնակցելու դրանց գործնական իրականացմանը, ինչպես նաև սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված փոփոխությունների կատարմանը, եթե պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

Հոդված 54. Կերպարվեստի ստեղծագործության բնօրինակի պահպանությունը

1. Եթե կերպարվեստի ստեղծագործության բնօրինակի սեփականատերը ցանկանում է ոչնչացնել նշված բնօրինակը, պարտավոր է ինքնարժեքով դա առաջարկել հեղինակին, եթե հիմքեր ունի ենթադրելու, որ հեղինակը շահագրգռված է դրա պահպանմամբ:

2. Եթե ստեղծագործության բնօրինակը վերադարձնելն անհնար է, ապա սեփականատերը պարտավոր է հնարավորություն տալ հեղինակին՝ ստեղծելու ստեղծագործության պատճենը:

ԳԼՈՒԽ 6

ՏԻՐԱԶՈՒՐԿ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 55. Տիրազուրկ ստեղծագործությունների օգտագործումը

1. Սույն գլխի դրույթները կիրառվում են հանրային գրադարանների, ուսումնական հաստատությունների, պատկերասրահների ու թանգարանների, ինչպես նաև արխիվների, ֆիլմադարանների կամ ձայնադարանների և հանրային հեռարձակող կազմակերպությունների նկատմամբ, որոնք հիմնադրվել են Հայաստանի

Հանրապետությունում հանրային շահերի նպատակներով (այսուհետ՝ լիազորված օգտագործող):

2. Սույն գլխի դրույթները կիրառվում են հետևյալ ստեղծագործությունների նկատմամբ, մասնավորապես՝

1) սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ստեղծագործությունների, որոնք ընդգրկված են հանրային գրադարանների, ուսումնական հաստատությունների, պատկերասրահների, թանգարանների, ինչպես նաև արխիվների ու ֆիլմադարանների կամ ձայնադարանների հավաքածուներում.

2) կինեմատոգրաֆիական կամ տեսալսողական ստեղծագործությունների և հնչյունագրերի, որոնք ընդգրկված են հանրային գրադարանների, ուսումնական հաստատությունների, պատկերասրահների, թանգարանների, ինչպես նաև արխիվների ու ֆիլմադարանների կամ ձայնադարանների հավաքածուներում.

3) տեսալսողական ստեղծագործությունների նկատմամբ, որոնք արտադրվել են հանրային հեռարձակող կազմակերպությունների կողմից, մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը և պահվում են նրանց արխիվներում:

3. Սույն գլխի դրույթները կիրառվում են նաև այն ստեղծագործությունների նկատմամբ, որոնք զետեղված կամ ներառված են սույն հոդվածի 2-րդ մասում նշված ստեղծագործություններում կամ դրանց անբաժանելի մասն են կազմում:

Հոդված 56. Տիրազուրկ ստեղծագործությունը

1. Ստեղծագործությունը համարվում է տիրազուրկ ստեղծագործություն, եթե այդ ստեղծագործության իրավատերերից ոչ մեկը չի նույնականացվել, կամ, եթե նույնիսկ նրանցից մեկը կամ մի քանիսը նույնականացվել են, ապա նրանցից ոչ մեկի գտնվելու վայրը չի պարզվել, թեև նրանց որոնման համար իրականացվել են պատշաճ որոնողական աշխատանքներ:

2. Եթե պահպանվող ստեղծագործությունն ունի մեկից ավելի իրավատեր և նրանցից ոչ բոլորն են նույնականացվել, կամ, եթե նույնիսկ նույնականացվել են կամ իրականացված պատշաճ որոնողական աշխատանքների արդյունքում պարզվել է նրանց գտնվելու վայրը, ապա պահպանվող ստեղծագործությունը կարող է օգտագործվել որպես տիրազուրկ ստեղծագործություն՝ պայմանով, որ իրավատերերը, ովքեր նույնականացվել են կամ պարզվել է նրանց գտնվելու վայրը, իրենց

իրավունքների մասով թույլտվություն են տվել լիազորված օգտագործողին՝ ավարտին հասցնելու սույն օրենքով թույլատրված օգտագործումը:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասի դրույթը չի վնասում պահպանվող ստեղծագործությունների իրավատերերի իրավունքները, ովքեր նույնականացվել են կամ պարզվել է նրանց գտնվելու վայրը: Լիազորված օգտագործողը տիրազուրկ ստեղծագործության օգտագործման յուրաքանչյուր դեպքում նշում է նույնականացված հեղինակների և այլ իրավատերերի անունները:

4. Տիրազուրկ ստեղծագործություն համարվող ստեղծագործության իրավատերը հնարավորություն ունի ցանկացած ժամանակ իր իրավունքներին վերաբերող մասով դադարեցնել ստեղծագործության՝ «տիրազուրկ ստեղծագործություն» կարգավիճակը՝ գրավոր ծանուցելով համապատասխան լիազորված օգտագործողին:

5. Տիրազուրկ ստեղծագործությունների վերաբերյալ դրույթները չեն վնասում անանուն կամ կեղծանվամբ ստեղծագործությունների վերաբերյալ սույն օրենքի դրույթներին:

Հոդված 57. Պատշաճ որոնումը

1. Պահպանվող ստեղծագործությունները տիրազուրկ ստեղծագործություն համարելու նպատակով համապատասխան լիազորված օգտագործողը պետք է երաշխավորի, որ յուրաքանչյուր պահպանվող ստեղծագործության վերաբերյալ բարեխղճորեն իրականացվել է պատշաճ որոնում՝ տվյալ պահպանվող ստեղծագործության կատեգորիայի մասին համապատասխան աղբյուրներին հարցում կատարելու միջոցով: Պատշաճ որոնումն իրականացվում է նախքան պահպանվող ստեղծագործության օգտագործումը:

2. Լիազորված օգտագործողները վարում են իրականացված պատշաճ որոնումների գրանցամատյաններ, որտեղ ներառվում են հետևյալ տեղեկությունները՝

1) իրենց պատշաճ որոնումների արդյունքները, որոնք «տիրազուրկ ստեղծագործություն» կարգավիճակի հիմք են հանդիսացել,

2) սույն գլխի դրույթներին համապատասխան տիրազուրկ ստեղծագործության օգտագործման դեպքերը,

3) տիրազուրկ ստեղծագործության կարգավիճակի ցանկացած փոփոխություն,

4) նրանց համապատասխան կոնտակտային տվյալները:

Հոդված 58. Տիրազուրկ ստեղծագործությունների թույլատրված օգտագործումը

1. Լիազորված օգտագործողներին թույլատրվում է թվայնացման, մատչելի դարձնելու, ինդեքսավորման, կատալոգներում ընդգրկելու, պահպանման կամ վերականգնման նպատակներով վերարտադրել, ինչպես նաև հանրությանը մատչելի դարձնել տիրազուրկ ստեղծագործությունները:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի համաձայն օգտագործումը կարող է իրականացվել միայն լիազորված օգտագործողների հանրային շահերին առնչվող նպատակներով, մասնավորապես՝ իրենց հավաքածուներում ընդգրկված տիրազուրկ ստեղծագործությունների պահպանում, վերականգնում, և մշակութային ու ուսումնական նպատակներով դրանցից օգտվելու հնարավորության ընձեռում:

Հոդված 59. Եկամուտներ և վարձատրություն

1. Լիազորված օգտագործողներն տիրազուրկ ստեղծագործությունների թույլատրված օգտագործումից կարող են եկամուտ ստանալ բացառապես դրանց թվայնացման և հանրությանը մատչելի դարձնելու ծախսերը ծածկելու համար:

2. Իրավատերերն, ովքեր դադարեցնում են իրենց ստեղծագործությունների՝ տիրազուրկ ստեղծագործության կարգավիճակը, իրավունք ունեն վարձատրություն ստանալ այն թույլատրելի օգտագործման համար, որ իրականացրել են լիազորված օգտագործողները:

ԳԼՈՒԽ 7

ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ

Հոդված 60. Անձնական ոչ գույքային իրավունքների գործողության ժամկետը

1. Անձնական ոչ գույքային իրավունքները գործում են անժամկետ, բացառությամբ հետևյալի իրավունքի, որը գործում է հեղինակի կյանքի ընթացքում:

Հոդված 61. Գույքային իրավունքների գործողության ժամկետը

1. Ստեղծագործության նկատմամբ գույքային իրավունքները գործում են հեղինակի կյանքի ընթացքում և շարունակում են գործել նրա մահից հետո՝ 70 տարի, եթե սույն

օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

2. Գույքային իրավունքների գործողության ժամկետի ավարտից հետո ստեղծագործությունը դառնում է հանրության սեփականությունը և կարող է առանց թույլտվության և վարձատրության ազատ օգտագործվել ցանկացած անձի կողմից՝ պահպանելով հեղինակի անձնական ոչ գույքային իրավունքները:

Հոդված 62. Համահեղինակությամբ ստեղծված ստեղծագործությունների նկատմամբ գույքային իրավունքների գործողության ժամկետը

1. Համահեղինակությամբ ստեղծված ստեղծագործության նկատմամբ գույքային իրավունքները գործում են համահեղինակների կյանքի ընթացքում և շարունակում են գործել համահեղինակներից վերջինի մահից հետո՝ 70 տարի:

2. Տեսալսողական ստեղծագործությունների նկատմամբ գույքային իրավունքները գործում են համահեղինակների կյանքի ընթացքում և հեղինակներից վերջինի մահից հետո՝ 70 տարի՝ անկախ տեսալսողական ստեղծագործության համար հատուկ գրված երաժշտության հեղինակ, բեմադրող օպերատոր, երկխոսության հեղինակը) վերաբերյալ սույն օրենքով նախատեսված դրույթներից:

3. Տեքստով երաժշտական ստեղծագործությունների նկատմամբ գույքային իրավունքները գործում են համահեղինակների կյանքի ընթացքում և դրանց հեղինակներից (տեքստի հեղինակ և երաժշտության հեղինակ) վերջինի մահից հետո 70 տարի՝ անկախ համահեղինակների վերաբերյալ սույն օրենքով նախատեսված դրույթներից, պայմանով, որ և տեքստը և երաժշտությունը հատուկ ստեղծվել են տվյալ տեքստով երաժշտական ստեղծագործության համար:

Հոդված 63. Անանուն և կեղծանվամբ ստեղծագործությունների նկատմամբ գույքային իրավունքների գործողության ժամկետը

1. Անանուն կամ կեղծանվամբ ստեղծագործությունների նկատմամբ գույքային իրավունքները ծագում են ստեղծագործությունն օրինական ճանապարհով հրապարակման պահից և գործում են 70 տարի:

2. Եթե հեղինակի կողմից ընտրված կեղծանունն այլևս որևէ կասկած չի առաջացնում հեղինակի ինքնության առնչությամբ կամ հեղինակը բացահայտում է իր

անձը սույն հոդվածի 1-ին մասում սահմանված ժամկետում, ապա կիրառվում է սույն օրենքի 61-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ժամկետը:

Հոդված 64. Կոլեկտիվ ստեղծագործությունների նկատմամբ գույքային իրավունքների գործողության ժամկետը

1. Կոլեկտիվ ստեղծագործությունների նկատմամբ գույքային իրավունքների գործողության ժամկետը հաշվարկվում է ստեղծագործության օրինական ճանապարհով հրապարակման պահից՝ 70 տարի:

2. Եթե կոլեկտիվ ստեղծագործության հեղինակները նշվում են հրապարակված ստեղծագործության մեջ որպես այդպիսիք, ապա կիրառվում է սույն օրենքի 61-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ժամկետը:

Հոդված 65. Մասերով հրապարակվող ստեղծագործությունների նկատմամբ գույքային իրավունքների գործողության ժամկետը

1. Սույն օրենքի համաձայն եթե ստեղծագործության նկատմամբ գույքային իրավունքների ժամկետը հաշվարկվում է օրնական ճանապարհով հրապարակման պահից, ապա այն դեպքերում երբ ստեղծագործությունը հրապարակվում է մասերով (հատորներով, պրակներով, շարքերով, սերիաներով, միջարկներով և այլն)՝ ստեղծագործության նկատմամբ գույքային իրավունքների գործողության ժամկետը հաշվարկվում է յուրաքանչյուր այդպիսի մասի համար առանձին՝ օրինական ճանապարհով հրապարակման պահից:

Հոդված 66. Չհրապարակված ստեղծագործությունների նկատմամբ գույքային իրավունքների գործողության հատուկ ժամկետը

1. Հեղինակի կողմից կամ նրա համաձայնությամբ օրինական ճանապարհով չհրապարակված ստեղծագործությունների, ինչպես նաև այն ստեղծագործությունների նկատմամբ գույքային իրավունքները, որոնց գործողության ժամկետը սույն օրենքի համաձայն չի հաշվարկվում հեղինակի կամ հեղինակների մահվանից հետո գործում է ստեղծագործությունների ստեղծման պահից 70 տարի:

Հոդված 67. Հեղինակի գույքային իրավունքի ժամկետների հաշվարկը

1. Հեղինակի գույքային և այլ իրավունքների գործողության ժամկետները

հաշվարկվում են հեղինակի մահվան կամ համապատասխան իրադարձությանը հաջորդող տարվա հունվարի մեկից:

ԳԼՈՒԽ 8

ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄԸ ԵՎ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ

ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 68. Իրավունքների անցումը ժառանգաբար և փոխանցումը այլ անձանց

1. Գույքային իրավունքներն օրենքով սահմանված կարգով փոխանցվում են ժառանգաբար:

2. Ժառանգաբար չեն փոխանցվում հեղինակության իրավունքը, անվան իրավունքը, համբավի և արժանապատվության իրավունքը:

3. Հեղինակի մահից հետո հեղինակության իրավունքի, անվան իրավունքի, համբավի և արժանապատվության իրավունքի պաշտպանությունն իրականացնում են հեղինակի ժառանգները:

4. Ժառանգների բացակայության դեպքում նշված իրավունքների պաշտպանությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած մարմինը:

5. Գույքային իրավունքները կարող են իրավատեր իրավաբանական անձի վերակազմակերպման հետևանքով փոխանցվել այլ անձի:

Հոդված 69. Հեղինակային պայմանագիրը

1. Հեղինակային պայմանագրով հեղինակը կարող է այլ անձանց զիջել ստեղծագործության նկատմամբ գույքային իրավունքները (զիջման պայմանագիր), ինչպես նաև թույլատրել ստեղծագործության օգտագործումը (լիցենզային պայմանագիր):

Հոդված 70. Լիցենզիային պայմանագրերը

1. Այլ անձինք ստեղծագործությունը կարող են օգտագործել միայն ստեղծագործության հեղինակի (իրավատեր) թույլտվությամբ՝ լիցենզային պայմանագրի հիման վրա, եթե սույն օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

2. Լիցենզային պայմանագիրը, որը կարգավորում է հեղինակի (իրավատեր) և

ստեղծագործության օգտագործման թույլտվություն ստացած անձի (այսուհետ՝ օգտագործող) փոխհարաբերությունները, հատուցելի է և կարող է լինել բացառիկ կամ ոչ բացառիկ:

3. Լիցենզային ոչ բացառիկ պայմանագրով հեղինակն (իրավատեր) օգտագործողին տրամադրում է որոշակի ժամկետում ու պայմանագրում նշված սահմաններում ստեղծագործությունն օգտագործելու իրավունք՝ պահպանելով ստեղծագործության նկատմամբ բացառիկ իրավունքները, այդ թվում՝ այլ անձանց ստեղծագործության օգտագործման թույլտվություն տալու իրավունքը:

4. Լիցենզային բացառիկ պայմանագրով հեղինակը (իրավատեր) պայմանագրով նախատեսված պայմաններով և որոշակի ժամկետով միայն օգտագործողին է տրամադրում ստեղծագործության օգտագործման բացառիկ իրավունքը՝ չպահպանելով ստեղծագործության օգտագործման և այլ անձանց թույլտվություն տալու իրավունքը: Այս դեպքում այլ անձանց կողմից ստեղծագործության օգտագործումն արգելելու իրավունքը կարող է իրականացնել հեղինակը (իրավատեր), եթե դա չի կատարում օգտագործողը:

5. Եթե պայմանագրում ուղղակիորեն նշված չէ, որ լիցենզիան բացառիկ է, ապա լիցենզային պայմանագրով տրամադրված իրավունքները համարվում են ոչ բացառիկ:

6. Անձը, ում իրավունք է տրամադրվել լիցենզային պայմանագրով, կարող է հետագայում այդ իրավունքն այլ անձի տրամադրել միայն հեղինակի (իրավատեր) համաձայնությամբ, եթե սույն օրենքով կամ պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

Հոդված 71. Հեղինակային պայմանագրի պայմանները

1. Հեղինակային պայմանագրում նշվում են փոխանցվող իրավունքների ծավալը, ստեղծագործությունն օգտագործելու եղանակները, օգտագործման իրավունքի տրամադրման ժամկետը, պայմանագրի գործողության տարածքը, վարձատրության չափի որոշման կարգը, վարձատրության չափը, վճարման ժամկետն ու կարգը, ինչպես նաև այլ պայմաններ, որոնք կողմերը կհամարեն էական:

2. Հեղինակային պայմանագրում վարձատրությունը կարող է որոշվել որպես ստեղծագործության օգտագործումից ստացված եկամտի տոկոս, որոշակի գումար կամ կողմերի համար ընդունելի այլ եղանակով: Ընդ որում, պայմանագրով որոշված գումարի չափը չի կարող ավելի ցածր լինել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության

սահմանած հեղինակային վարձատրության նվազագույն դրույքաչափերից:

3. Հեղինակային պայմանագրում դրա գործողության տարածքի վերաբերյալ պայմանի բացակայության դեպքում պայմանագրի գործողությունը սահմանափակվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքով:

4. Հեղինակային պայմանագրով չնախատեսված մնացած բոլոր իրավունքները գործում են հոգուտ հեղինակի (իրավատեր):

5. Հեղինակային պայմանագիրը գործում է դրա մեջ նշված ժամկետում, սակայն դադարում է գույքային իրավունքների գործողության ժամկետը լրանալու պահից: Հեղինակային պայմանագրում ժամկետի պայմանի բացակայության դեպքում դրա գործողության ժամկետը կնքման պահից հինգ տարի է, եթե պայմանագիրը վերաբերում է ստեղծագործության օգտագործման իրավունքի փոխանցմանը:

6. Պայմանագրի յուրաքանչյուր կողմ կարող է հեղինակային պայմանագրով տրամադրված իրավունքները լրիվ կամ մասնակիորեն փոխանցել այլ անձանց՝ միայն պայմանագրով ուղղակի նախատեսված լինելու դեպքում:

7. Հեղինակային պայմանագրի պայմանները, որոնք հակասում են սույն օրենքի դրույթներին՝ առոչինչ են: Դրանց փոխարեն կիրառվում են սույն օրենքով նախատեսված համապատասխան պայմանները:

8. Հեղինակային պայմանագրի այն պայմանները, որոնք սահմանափակում են ապագայում որոշակի բնագավառում կամ որոշակի տեսակի ստեղծագործություն ստեղծելու հեղինակի իրավունքները, առոչինչ են:

Հոդված 72. Հեղինակային պայմանագրի ձևը

1. Հեղինակային պայմանագիրը կնքվում է գրավոր ձևով, եթե սույն օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

2. Գրավոր ձևի չպահպանելը հանգեցնում է հեղինակային պայմանագրի անվավերության:

Հոդված 73. Հեղինակային պայմանագրի խախտման դեպքում կողմերի պատասխանատվությունը

1. Հեղինակային պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները չկատարած կողմը պետք է փոխհատուցի մյուս կողմին պատճառած վնասը (ներառյալ՝ բաց թողնված օգուտը):

Հոդված 74. Քաղաքացիական իրավակիրարկումը

1. Հեղինակային իրավունքը, անավարտ և չիրապարակված ստեղծագործությունները չեն կարող լինել հարկադիր կատարման օբյեկտ:

2. Միայն գույքային իրավունքներից ստացվող տնտեսական օգուտները կարող են լինել հարկադիր օբյեկտ:

Հոդված 75. Վարձատրության հաշվառումը

1. Եթե վարձատրության չափը համաձայնեցվել կամ որոշվել է ստեղծագործության օգտագործումից ստացվող եկամուտների տոկոսով, ապա ստեղծագործությունն օգտագործողը պետք է վարի համապատասխան հաշվառում, որն անհրաժեշտ է ստացված եկամուտների չափը որոշելու համար:

2. Ստեղծագործությունն օգտագործողը պարտավոր է թույլատրել հեղինակին (իրավատեր) կամ նրա ներկայացուցչին ստուգելու սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հաշվառման փաստաթղթերը և հաշվետվություն ներկայացնել նրան եկամուտների մասին՝ պարբերաբար և ըստ անհրաժեշտության:

Հոդված 76. Պայմանագիրը դադարեցնելու հիմքերը

1. Հեղինակը (իրավատեր) կարող է դադարեցնել իր ստեղծագործության նկատմամբ բացառիկ լիցենզային պայմանագրի գործողությունը, եթե բացառիկ լիցենզառուն չի օգտագործում ստեղծագործությունը կամ օգտագործում է այն ոչ բավարար չափով, և եթե դա անհիմն կերպով վնասում է հեղինակի (իրավատեր) օրինական շահերը:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված իրավունքը կարող է իրականացվել ոչ շուտ, քան բացառիկ լիցենզիա տրամադրելուց հետո մեկ տարին լրանալը:

3. Սույն հոդվածով նախատեսված պայմանագրի դադարեցման մասին ծանուցումը պետք է լինի գրավոր ձևով:

ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 77. Հրատարակչական պայմանագիր

1. Հրատարակչական պայմանագրով ստեղծագործության հեղինակը հրատարակչին փոխանցում է տպագիր եղանակով ստեղծագործությունը վերարտադրելու և այդ օրինակները տարածելու իրավունքները, իսկ հրատարակիչը պարտավորվում է վերարտադրել ու տարածել ստեղծագործությունը և հեղինակին վճարել պայմանավորված վարձատրությունը:

2. Հրատարակչական պայմանագրում կարող են ներառվել նաև տվյալ ստեղծագործության ակումբային, գրպանի, սերիաներով պարբերական հրատարակությունների, թարգմանության և այլ իրավունքների փոխանցում:

Հոդված 78. Հրատարակչական պայմանագրի ձևը

1. Հեղինակային պայմանագիրը գրավոր կնքելու վերաբերյալ սույն օրենքով սահմանված դրույթները չեն կիրառվում թերթերին և այլ պարբերականներին տրամադրվող հոդվածների, նկարների կամ հեղինակային իրավունքով պահպանվող այլ ստեղծագործությունների հրատարակման վերաբերյալ պայմանագրերի նկատմամբ:

Հոդված 79. Հրատարակչական պայմանագրի բովանդակությունը

1. Սույն օրենքի 71-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված իրավունքների փոխանցումից բացի հրատարակչական պայմանագրում նշվում է նաև՝

1) ժամկետը, որի ընթացքում հեղինակը պետք է տրամադրի ստեղծագործության վերջնական ձեռագիրը կամ այլ ձևով արտահայտված բնօրինակ տարբերակը,

2) ժամկետը, որի ընթացքում հրատարակիչը պետք է սկսի ստեղծագործության օրինակների տարածումը,

3) հրատարակությունների քանակը, որը հրատարակիչն իրավասու է իրականացնել,

4) յուրաքանչյուր հրատարակության օրինակների քանակը,

5) ժամկետը, որի ընթացքում հրատարակիչը առաջին հրատարակության սպառումից հետո պետք է իրականացնի հաջորդը, եթե կա այդպիսի պայմանավորվածություն,

6) օրինակների ձևավորումը և տեխնիկական բնութագրերը,

7) վարձատրության չափը:

Հոդված 80. Հրատարակչական պայմանագրով իրավունքների տրամադրման բացառիկության կանխավարկածը

1. Հրատարակչական պայմանագրով տրամադրվող իրավունքները բացառիկ են, եթե պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասը չի կիրառվում թերթերում և այլ պարբերական հրատարակություններում հոդվածների, նկարների կամ հեղինակային իրավունքով պահպանվող այլ ստեղծագործությունների հրատարակության նկատմամբ:

Հոդված 81. Հրատարակված ստեղծագործության օրինակների ոչնչացումը

1. Հրատարակված ստեղծագործության չվաճառված օրինակները որպես թղթաթափոն վերամշակման հանձնելու մտադրություն ունենալու դեպքում, հրատարակիչը նախապես պետք է վերամշակման հանձնելու գնով դրանք առաջարկի հեղինակին:

Հոդված 82. Պատվերի պայմանագրով ստեղծված ստեղծագործությունները

1. Պատվերի պայմանագրով հեղինակը պարտավորվում է ստեղծել պատվիրված ստեղծագործությունը և այն պատվիրատուին հանձնել սահմանված ժամկետում, իսկ վերջինս պարտավորվում է դրա դիմաց վարձատրել հեղինակին: Պատվիրված ստեղծագործության նկատմամբ հեղինակային իրավունքը պատկանում է հեղինակին, եթե սույն օրենքով կամ պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

2. Պատվերի պայմանագրով սահմանվում է նաև ստեղծագործության ստեղծման համար վարձատրության չափը և վճարման կարգը: Պայմանագիրը կարող է նախատեսել նաև՝

1) սահմանված վարձատրությունից հեղինակին կանխավճար տալու պատվիրատուի պարտավորությունը,

2) ստեղծագործության օգտագործման համար վարձատրություն:

3. Ստեղծագործությունը պատվիրած անձը կարող է վերահսկել աշխատանքի ընթացքը և ցուցումներ տալ, եթե դրանով չի խոչընդոտում հեղինակի ուրույն արտահայտվելու ազատությանը:

4. Պատվիրված ստեղծագործությունը պատվիրատուին պայմանագրով սահմանված ժամկետում չհանձնելու դեպքում հեղինակը պարտավոր է հատուցել պատվիրատուին պատճառված վնասը, եթե չի ապացուցում, որ ժամկետի խախտումը տեղի է ունեցել ոչ իր մեղքով:

Հոդված 83. Ծառայողական պայմանագրով ստեղծված ստեղծագործությունները

1. Աշխատողի կողմից ծառայողական պարտականությունների կամ գործատուի ծառայողական հանձնարարությունների կատարման կարգով ստեղծված ստեղծագործության (այսուհետ՝ ծառայողական ստեղծագործություն) նկատմամբ անձնական ոչ գույքային իրավունքները պատկանում են տվյալ աշխատողին:

2. Ծառայողական ստեղծագործության նկատմամբ բոլոր գույքային իրավունքները և այլ իրավունքներն ի սկզբանե պատկանում են գործատուին, եթե հեղինակի (աշխատողի) և գործատուի միջև կնքված պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

3. Հեղինակի (աշխատողի) և գործատուի միջև կնքված պայմանագիրը կարող է նախատեսել ծառայողական ստեղծագործության օգտագործման յուրաքանչյուր ձևի համար վարձատրություն, վարձատրության հաշվարկման ու վճարման կարգ, ինչպես նաև պարունակել ստեղծագործության օգտագործման այլ պայմաններ:

4. Գործատուն իրավունք ունի նշելու իր անունը կամ անվանումը ծառայողական ստեղծագործության ցանկացած օգտագործման ժամանակ:

5. Պետական մարմնում ստեղծված տվյալների բազաների, կոլեկտիվ ստեղծագործությունների և այլ ծառայողական ստեղծագործությունների նկատմամբ հեղինակի գույքային իրավունքները և այլ իրավունքները պատկանում են գործատուին, եթե պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

ԳԼՈՒԽ 10

ՈՐՈՇ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 84. Կոլեկտիվ ստեղծագործությունների նկատմամբ հեղինակային իրավունքը

1. Կոլեկտիվ ստեղծագործություն է համարվում որևէ անձի (այսուհետ՝ կազմակերպող անձ) նախաձեռնությամբ և պատասխանատվությամբ երկու կամ ավելի ֆիզիկական անձանց ստեղծած ստեղծագործությունը:

2. Կոլեկտիվ ստեղծագործության ստեղծումը կազմակերպող անձը, ով հրապարակում է հանրագիտարաններ, հանրագիտարանային բառարաններ, գիտական աշխատությունների պարբերական և շարունակական ժողովածուներ, թերթեր, ամսագրեր և այլ պարբերական հրատարակություններ, այդպիսի ամբողջական ստեղծագործության նկատմամբ ունեն օգտագործման բացառիկ իրավունք: Այդ անձը իրավասու է նշելու իր անունը (պարբերականի անվանումը) կամ պահանջելու նման նշում՝ տվյալ կոլեկտիվ ստեղծագործության ցանկացած օգտագործման դեպքում:

3. Կոլեկտիվ ստեղծագործության մեջ ընդգրկված ստեղծագործությունների հեղինակները պահպանում են իրենց ստեղծագործություններն այլ ձևով և եղանակով օգտագործելու բացառիկ իրավունքը, եթե կազմակերպող անձի և նրանց միջև կնքված պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

Հոդված 85. Ածանցյալ ստեղծագործությունների նկատմամբ հեղինակային իրավունքը

1. Ածանցյալ ստեղծագործություններն ինքնուրույն ստեղծագործություններ են և պահպանվում են որպես բնօրինակներ:

2. Ածանցյալ ստեղծագործությունների հեղինակներին է պատկանում իրենց կատարած թարգմանությունների, վերափոխումների, հարմարեցումների կամ այլ վերամշակումների նկատմամբ հեղինակային իրավունքը:

3. Ածանցյալ ստեղծագործությունների հեղինակները կարող են վերափոխել բնօրինակ ստեղծագործությունը միայն դրա հեղինակի թույլտվությամբ, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

4. Ածանցյալ ստեղծագործության նկատմամբ հեղինակային իրավունքն արգելք չի հանդիսանում այլ անձանց իրականացնելու նույն ստեղծագործությունների իրենց թարգմանությունները կամ այլ վերափոխումները, եթե պահպանված են սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված պահանջները:

5. Ածանցյալ ստեղծագործության հեղինակն օգտվում է հեղինակային իրավունքից՝ պայմանով, որ պահպանված են թարգմանության կամ այլ վերափոխման ենթարկված ստեղծագործության նկատմամբ հեղինակի իրավունքները:

Հոդված 86. Կազմածո ստեղծագործությունների նկատմամբ հեղինակային իրավունքը

1. Կազմածո ստեղծագործության կազմողին, տվյալների բազա ստեղծողին է պատկանում իր կողմից իրականացրած նյութերի պարունակության ընտրության ու տեղաբաշխման նկատմամբ հեղինակային իրավունքը, որը ստեղծագործական աշխատանքի արդյունք է:

2. Տվյալների բազան ստեղծագործությունների, տվյալների կամ այլ նյութերի համակարգված կամ հետևողական ձևով դասավորված հավաքածու է, որը անհատապես մատչելի է էլեկտրոնային կամ այլ եղանակով:

3. Հեղինակային իրավունքով պահպանվող ստեղծագործությունները կարող են ընդգրկվել կազմածո ստեղծագործության մեջ միայն հեղինակի (իրավատեր) թույլտվությամբ:

4. Կազմածո ստեղծագործությունների համար սույն օրենքով նախատեսված պահպանությունը չի տարածվում կազմածո ստեղծագործության մեջ ընդգրկված թվային տվյալների և տեղեկատվական նյութերի բովանդակության վրա:

Հոդված 87. Պաշտոնական փաստաթղթերի, խորհրդանիշների և նշանների նախագծերի նկատմամբ հեղինակային իրավունքը

1. Պաշտոնական փաստաթղթերի, խորհրդանիշների կամ նշանների նախագծի նկատմամբ հեղինակության իրավունքը պատկանում է նախագիծը ստեղծած անձին (մշակողին):

2. Պաշտոնական փաստաթղթերի, խորհրդանիշների և նշանների նախագծերի հեղինակներն իրավունք ունեն հրապարակել նախագիծը, եթե նախագիծը մշակելու հանձնարարությունը տվող մարմինը դա չի արգելում: Նախագիծը հրապարակելիս մշակողներն իրավունք ունեն նշել իրենց անունը:

3. Իրավասու մարմինը պաշտոնական փաստաթուղթ նախապատրաստելու նպատակով կարող է նախագիծն օգտագործել առանց մշակողի համաձայնության, եթե նախագիծը հրապարակել կամ համապատասխան մարմին է ուղարկել մշակողը:

4. Նախագծի հիման վրա պաշտոնական փաստաթղթեր, խորհրդանիշներ և նշաններ նախապատրաստելիս պաշտոնական փաստաթուղթը, խորհրդանիշը կամ նշանը նախապատրաստող մարմնի հայեցողությամբ նախագծում կարող են կատարվել լրացումներ և փոփոխություններ:

5. Իրավասու մարմնի կողմից հավանության արժանանալու դեպքում նախագիծը կարող է օգտագործվել առանց մշակողի անունը նշելու:

Հոդված 88. Լուսանկարչական ստեղծագործությունների նկատմամբ հեղինակային իրավունքը

1. Դիմանկար պարունակող լուսանկարչական ստեղծագործության ստեղծումը, վերարտադրությունը, փոփոխումը և տարածումը, թույլատրվում է միայն լուսանկարում պատկերված անձի կողմից:

2. Եթե պայմանագրում այլ պայմաններ սահմանված չեն, ապա լուսանկարում պատկերված անձի թույլտվությունն անհրաժեշտ չէ հետևյալ դեպքերում եթե՝

1) պատկերված անձը մասնագիտությամբ մոդել է և (կամ) վարձատրվել է կեցվածք ընդունելու համար.

2) պատկերված անձը հանրային գործունեությամբ հայտնի մարդ է, և լուսանկարչական ստեղծագործությունն արվել է նշված գործունեության ընթացքում.

3) պատկերված անձը միայն որպես դետալ է հանդիսանում բնապատկեր կամ մարդկանց բազմություն կամ հանրային միջոցառում պարունակող լուսանկարչական ստեղծագործության մեջ:

ԳԼՈՒԽ 11

ՏԵՍԱԼՍՈՂԱԿԱՆ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 89. Տեսալսողական ստեղծագործության նկատմամբ հեղինակային իրավունքը

1. Տեսալսողական ստեղծագործությունը ձայնի ուղեկցությամբ կամ առանց դրա միմյանց հետ կապակցված պատկերների ամրագրված շարք է, որն ստեղծագործական աշխատանքի յուրօրինակ արդյունք է և հնարավոր է համապատասխան տեխնիկական սարքերի միջոցով դիտել, իսկ ձայնի ուղեկցության դեպքում՝ նաև լսել:

2. Տեսալսողական ստեղծագործության հեղինակներ են համարվում՝

1) բեմադրող ռեժիսորը,

2) սցենարի հեղինակը,

3) երկխոսության հեղինակը,

4) բեմադրող օպերատորը,

5) հատկապես տվյալ տեսալսողական ստեղծագործության համար ստեղծված երաժշտության հեղինակը,

6) այլ հեղինակներ, ովքեր ստեղծագործական ներդրում ունեն հատկապես տվյալ տեսալսողական ստեղծագործության ստեղծման ընթացքում:

3. Արդեն գոյություն ունեցող ստեղծագործության հեղինակին է պատկանում այն բացառիկ իրավունքը, որով նա թույլատրում կամ արգելում է սկզբնապես գոյություն ունեցող իր ստեղծագործության վերափոխումը կամ ընդգրկումը տեսալսողական ստեղծագործության մեջ:

4. Տեսալսողական ստեղծագործության մեջ որպես բաղադրիչ մաս ընդգրկված (սցենարի համար հիմք հանդիսացող վեպ և այլն) ինչպես նախկինում գոյություն ունեցող, այնպես էլ դրա վրա աշխատելու ընթացքում ստեղծված (բեմադրող նկարչի, զգեստները ձևավորող նկարչի և այլոց կողմից) ստեղծագործությունների հեղինակներից յուրաքանչյուրն օգտվում է իր ստեղծագործության նկատմամբ հեղինակային իրավունքից: Այդպիսի ստեղծագործությունների հեղինակները, ովքեր համաձայնություն են տվել իրենց ստեղծագործությունները տեսալսողական ստեղծագործության մեջ ընդգրկելու մասին, իրավասու չեն արգելելու կամ որևէ ձևով սահմանափակելու տեսալսողական ստեղծագործության օգտագործումը:

5. Տեսալսողական ստեղծագործության արտադրողն իրավասու է այդ ստեղծագործության ցանկացած օգտագործման դեպքում նշելու իր անունը կամ անվանումը կամ պահանջելու այդպիսի նշում:

6. Առանց տեսալսողական ստեղծագործության արտադրողի համաձայնության արգելվում է տեսալսողական ստեղծագործության բնօրինակի (նեգատիվի) ոչնչացումը:

Հոդված 90. Տեսալսողական ստեղծագործության արտադրության պայմանագիրը

1. Տեսալսողական ստեղծագործության արտադրության պայմանագրով

կարգավորվում են տեսալսողական ստեղծագործության արտադրողի, այդ ստեղծագործության հեղինակների և դրա մեջ ստեղծագործական ներդրումներ ունեցող հեղինակների միջև հարաբերությունները:

2. Տեսալսողական ստեղծագործություն ստեղծելու մասին պայմանագրի կնքումը ենթադրում է, որ հեղինակները տեսալսողական ստեղծագործության արտադրողին են փոխանցում տվյալ տեսալսողական ստեղծագործության նկատմամբ իրենց գույքային իրավունքները, պահպանելով վարձատրություն ստանալու իրենց իրավունքը, ինչպես նաև դրա թարգմանության, ենթագրության և կրկնօրինակման իրավունքը, եթե պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

3. Անկախ սույն հոդվածի 2-րդ մասից տեսալսողական ստեղծագործության հեղինակները տեսալսողական ստեղծագործության բնօրինակը կամ դրա օրինակները վարձույթով տալու ժամանակ պահպանում են վարձատրություն ստանալու իրենց իրավունքները:

4. Եթե տեքստով կամ առանց տեքստի երաժշտական ստեղծագործության հեղինակները տեսալսողական ստեղծագործության արտադրողին են փոխանցել տվյալ ստեղծագործության առանձին հրապարակային կատարման և հեռարձակման իրենց իրավունքները, նրանք պահպանում են այդպիսի հրապարակային կատարման կամ հեռարձակման դիմաց վարձատրություն ստանալու իրավունքը:

5. Սույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով նախատեսված վարձատրության հավաքումը, բաշխումը և վճարումն իրականացվում է գույքային իրավունքները կոլեկտիվ հիմունքներով կառավարող կազմակերպությունների միջոցով:

ԳԼՈՒԽ 12

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 91. Համակարգչային ծրագիրը

1. Սույն օրենքի իմաստով համակարգչային ծրագիրը ցանկացած ձևով արտահայտված համակարգչային ծրագիր է, ներառյալ՝ դրանց ստեղծման համար անհրաժեշտ նախապատրաստական նյութերը, որը պահպանվում է որպես գրական ստեղծագործություն, եթե դա յուրօրինակ է և ստեղծագործական աշխատանքի արդյունք է:

2. Համակարգչային ծրագրի ցանկացած տարրի, ներառյալ՝ ինտերֆեյսի հիմքում ընկած գաղափարները և սկզբունքները չեն պահպանվում:

Հոդված 92. Վերարտադրության հատուկ գործողություններ

1. Այնքանով, որքանով համակարգչային ծրագիրը լիաբեռնելու, էկրանի վրա ցուցադրելու, գործարկելու, տարածելու կամ թվային տեսքով պահելու համար անհրաժեշտ է դրա վերարտադրությունը, այդ գործողությունները համարվում են վերարտադրության բացառիկ իրավունքի առարկա:

Հոդված 93. Համակարգչային ծրագրի նկատմամբ իրավունքների սահմանափակումը

1. Համակարգչային ծրագիրն օրինական օգտագործողը ազատ է ծրագիրն օգտագործել այնքանով, որքանով դա անհրաժեշտ է կոնկրետ նպատակի համար, ներառյալ՝ դրանում առկա սխալների ուղղումը:

2. Համակարգչային ծրագիրն օրինական օգտագործողը ազատ է ստեղծել համակարգչային ծրագրի մեկ պահուստային օրինակ, եթե դա անհրաժեշտ է դրա օգտագործման համար:

3. Համակարգչային ծրագրի ցանկացած տարրի հիմքում ընկած գաղափարներն ու սկզբունքները որոշելու նպատակով դրա օրինական օգտագործողն իր իրավասության շրջանակներում ծրագիրը լիաբեռնելու, էկրանի վրա ցուցադրելու, գործարկելու, փոխանցելու կամ հիշողության մեջ պահելու գործողություններից որևէ մեկը կատարելիս կարող է անարգել զննել, ուսումնասիրել կամ փորձարկել ծրագրի գործարկումը:

4. Սույն հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերով սահմանված դրույթներին հակասող պայմանագրի պայմաններն առոչինչ են:

Հոդված 94. Ապաբանաքաղումը (դեկոմպիլյացիա)

1. Օգտագործողն առանց հեղինակի (իրավատեր) համաձայնության և հավելյալ վարձատրության իրավունք ունի վերարտադրելու և վերափոխելու ծրագրի օբյեկտային կոդը ելքային տեքստի (համակարգչային ծրագրի ապաբանաքաղում) կամ այլ անձանց հանձնարարելու այդ գործողությունների իրականացումը, եթե դրանք անհրաժեշտ են ինքնուրույն ստեղծված համակարգչային ծրագիրն այլ ծրագրերի կամ սարքերի հետ

փոխգործողության ունակության հասնելու նպատակով անհրաժեշտ տեղեկատվություն ձեռք բերելու համար, հետևյալ պայմանների առկայության դեպքում՝

1) այդ գործողություններն իրականացվում են օրինական օգտագործողի կամ այլ իրավասու անձի կողմից կամ նրանց հանձնարարությամբ՝ այլ լիազորված անձի կողմից.

2) փոխգործողության ունակության հասնելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետում նշված անձանց նախորդ մատչելի չի դարձել այլ աղբյուրներից.

3) նշված գործողությունները սահմանափակված են ապաբանաքաղվող ծրագրի այն մասերով, որոնք անհրաժեշտ են փոխգործողության ունակության հասնելու համար:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի պայմանների առկայության դեպքում ստացված տեղեկատվությունը՝

1) ինքնուրույն ստեղծված համակարգչային ծրագրի փոխգործողության ունակության հասնելու նպատակից բացի այլ նպատակներով չի օգտագործվում.

2) չի փոխանցվում այլ անձանց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք անհրաժեշտ են ինքնուրույն ստեղծած համակարգչային ծրագրի փոխգործողության ունակության համար.

3) չի օգտագործվում իր արտահայտման ձևի մեջ էականորեն նման համակարգչային ծրագրի մշակման, արտադրման կամ շուկայական շրջանառության մեջ դրվելու, կամ հեղինակային իրավունքը խախտող որևէ այլ գործողություն իրականացնելու համար:

3. Սույն հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով սահմանված դրույթները չեն կարող մեկնաբանվել այնպես, որ թույլատրվի դրանց կիրառումը՝ հեղինակի օրինական շահերն անհիմն վնասելով կամ համակարգչային ծրագրի բնականոն օգտագործմանը հակասելով:

4. Սույն հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով սահմանված դրույթներին հակասող պայմանագրի պայմաններն առոչինչ են:

Հոդված 95. Ծառայողական և պատվերով ստեղծված համակարգչային ծրագրերը

1. Եթե համակարգչային ծրագիրը ստեղծվում է ծառայողական պարտականությունների կամ գործատուի ծառայողական հանձնարարությունների

կատարման կարգով կամ ստեղծվում է պատվերի պայմանագրով, ապա այդպիսի ծրագրի նկատմամբ գույքային իրավունքները և այլ իրավունքներն ի սկզբանե պատկանում են գործատուին կամ ստեղծագործությունը պատվիրող անձին, եթե պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

ԳԼՈՒԽ 13

ՀԱՐԱԿԻՑ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐ

Հոդված 96. Հարակից իրավունքների ծագման պայմանները և այդ իրավունքների մասին ծանուցումը

1. Հարակից իրավունքների ծագման և իրագործման համար գրանցման կամ որևէ այլ գործողության կատարում չի պահանջվում:

2. Հնչյունագիր կամ տեսագրություն արտադրողները հարակից իրավունքների մասին ծանուցելու նպատակով ամրագրման կրիչի յուրաքանչյուր օրինակի կամ դա պարունակող տուփի վրա կարող են դնել հարակից իրավունքների պահպանության նշանը, որը կազմված է՝

- 1) շրջանագծի մեջ վերցված լատինական «P» տառից,
- 2) հարակից իրավունքների իրավատիրոջ անունից կամ անվանումից,
- 3) հնչյունագրի կամ տեսագրության առաջին լույսընծայման տարեթվից:

Հոդված 97. Հարակից իրավունքների սահմանափակումները

1. Սույն օրենքով նախատեսված հեղինակային իրավունքի սահմանափակումները (mutatis mutandis) կիրառվում են հարակից իրավունքների նկատմամբ:

Հոդված 98. Կատարումը և կատարողները

1. Կատարում է համարվում դերասանի, երգչի, երաժշտի, պարողի, դիրիժորի, խմբավարի կամ այլ անձի կատարումը, որը դերակատարում, երգում, ասմունքում, ներկայացնում կամ այլ ձևով կատարում է գրական կամ գեղարվեստական ստեղծագործություն, այդ թվում՝ ավանդական մշակույթի արտահայտություններ:

2. Կատարողներ են համարվում դերասանները, երգիչները, երաժիշտները, պարողները, դիրիժորները, խմբավարները և այլ անձինք, ովքեր դեր են կատարում, երգում են, արտասանում, կարդում, նվագում կամ այլ ձևով կատարում են գրական կամ գեղարվեստական ստեղծագործություններ, կրկեսային, տիկնիկային, էստրադային և

համանման այլ ներկայացումներ, ինչպես նաև ավանդական մշակույթի արտահայտություններ:

3. Սույն հոդվածի իմաստով կատարողներ են համարվում նաև նվագախմբի, երգչախմբի դիրիժորները, խմբավարները, հնչյունային ռեժիսորները:

Հոդված 99. Կատարողի անձնական ոչ գույքային իրավունքները

1. Կատարողին են պատկանում իր կատարման նկատմամբ հետևյալ անձնական ոչ գույքային իրավունքները՝

1) կատարող ճանաչվելու կամ այդպիսի ճանաչումը պահանջելու իրավունք, ինչպես նաև իր կատարման ցանկացած օգտագործման դեպքում՝ նշելու կամ հաղորդելու իր անունը, այդ թվում որոշելու՝ ինչպես նշվի իր անունը կատարման օգտագործման դեպքում (իսկական անունը, կեղծանունը), եթե սույն օրենքով այլ բան նախատեսված չէ.

2) կատարումը հնարավոր աղավաղումներից, իր համբավին կամ արժանապատվությանը վնաս հասցնող այլ ոտնձգություններից պաշտպանելու:

2. Կատարողների անձնական ոչ գույքային իրավունքներն անօտարելի և անփոխանցելի իրավունքներ են և գործում են անժամկետ:

Հոդված 100. Կատարողի գույքային իրավունքները

1. Կատարողը բացառիկ իրավունք ունի օգտագործելու իր կատարումը ցանկացած ձևով և եղանակով և կատարման օգտագործման յուրաքանչյուր ձևի համար ստանալու վարձատրություն, բացառությամբ սույն օրենքով նախատեսված դեպքերի:

2. Կատարողն իրավունք ունի թույլատրելու կամ արգելելու երրորդ անձանց իրականացնել իր՝

1) չամրագրված կատարման հեռարձակումը.

2) կատարման ամրագրումը.

3) ամրագրված կատարման վերարտադրությունը.

4) ամրագրված կատարման տարածումը.

5) ամրագրված կատարման վարձույթով տալը.

6) ամրագրված կատարումը հանրությանը մատչելի դարձնելը:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված թույլտվությունները տալիս է կատարողը, իսկ կատարողների խմբի դեպքում՝ ինչպիսիք են նվագախմբերը, երգչախմբերը, պարային խմբերը, թատերախմբերը կամ այլ նմանատիպ համույթները,

կատարողների կողմից լիազորած անձը՝ օգտագործողի հետ գրավոր պայմանագիր կնքելու միջոցով: Կատարողների խմբի համար կազմված պայմանագիրը չի տարածվում դիրիժորների և մենակատարների վրա:

4. Կատարողի կողմից ծառայողական պարտականությունների կամ գործատուի հանձնարարությունների կատարման կարգով իրականացված կատարման նկատմամբ գույքային իրավունքները պատկանում են գործատուին, եթե նրանց միջև կնքված պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

5. Եթե կատարումների ամրագրումների օրինակները քաղաքացիական շրջանառության մեջ են դրվել վաճառքի կամ սեփականության իրավունքի փոխանցման այլ ձևով, ապա դրանց հետագա տարածումը, այդ թվում՝ ներմուծումը, իրականացվում է առանց կատարողի համաձայնության և վարձատրության:

6. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված իրավունքները օրենքով սահմանված կարգով ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն կարող են փոխանցվել զիջման պայմանագրով այլ անձի կամ տրամադրվել լիցենզային պայմանագրով:

Հոդված 101. Կատարողի իրավունքի փոխանցման առանձնահատկությունը

1. Տեսալսողական ստեղծագործության ստեղծման մասին արտադրողի հետ կնքված պայմանագրով կատարողների կողմից իրենց կատարման նկատմամբ գույքային իրավունքների, դրա թարգմանության, ենթագրության և կրկնօրինակման, տեսալսողական ստեղծագործության հետ կապված իրենց կատարման լուսանկարների նկատմամբ գույքային իրավունքները փոխանցվում են տեսալսողական ստեղծագործության արտադրողին, եթե պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

2. Հնչյունագրի, տեսագրության կամ տեսալսողական ստեղծագործության նկատմամբ սույն օրենքի 100-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 5-րդ կետով նախատեսված վարձույթով տալու իրավունքը դրա արտադրողին փոխանցելու կամ զիջելու դեպքում կատարողը պահպանում է վարձույթով տալու համար արդարացի վարձատրություն ստանալու իր իրավունքը: Այդ իրավունքն իրականացվում է միայն գույքային իրավունքները կոլեկտիվ հիմունքներով կառավարող կազմակերպության միջոցով:

Հոդված 102. Կատարողի գույքային իրավունքների պահպանության ժամկետները

1. Կատարողի գույքային իրավունքները ծագում են կատարման պահից և գործում են 50 տարի: Սակայն, եթե՝

1) կատարման ամրագրումը, բացի հնչյունագրում ամրագրվածից, այդ ժամանակահատվածում օրինական ճանապարհով լույս է ընծայվել կամ օրինական ճանապարհով մատչելի է դարձել հանրությանը, ապա պահպանության ժամկետը գործում է առաջին այդպիսի լույսընծայման կամ առաջին անգամ հանրությանը մատչելի դառնալու պահից (որն ավելի շուտ է տեղի ունեցել)՝ 50 տարի:

2) հնչյունագրում ամրագրված կատարումը օրինական ճանապարհով լույս է ընծայվել կամ օրինական ճանապարհով մատչելի է դարձել հանրությանը այդ ժամանակահատվածում, ապա պահպանության ժամկետը գործում է առաջին այդպիսի լույսընծայման կամ առաջին անգամ հանրությանը մատչելի դառնալու պահից (որն ավելի շուտ է տեղի ունեցել)՝ 70 տարի:

2. Կատարողի գույքային իրավունքներն անցնում են ժառանգներին սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ժամկետի մնացած ժամանակահատվածում:

Հոդված 103. Հնչյունագիրը և հնչյունագիր արտադրողը

1. Հնչյունագիր արտադրողն այն ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձն է, որի նախաձեռնությամբ և պատասխանատվությամբ իրականացվել է կատարման հնչյունների կամ այլ հնչյունների կամ հնչյունների ներկայացման առաջին ամրագրումը:

2. Հնչյունագիրը կատարման հնչյունների կամ այլ հնչյունների կամ դրանց ներկայացման ամրագրումն է բացառապես ունկնդրելու համար, բացի դրանց ամրագրման այն ձևից, որն ընդգրկված է տեսալսողական ստեղծագործություններում:

3. Ամրագրումը հնչյունների մարմնավորումն է կամ դրանց ներկայացնելն է, որը հնարավորություն է տալիս դրանք ընկալել, վերարտադրել կամ հաղորդել սարքի միջոցով:

Հոդված 104. Հնչյունագիր արտադրողի իրավունքները

1. Հնչյունագիր արտադրողը բացառիկ իրավունք ունի թույլատրելու կամ արգելելու իր՝

1) հնչյունագրի վերարտադրությունը.

2) հնչյունագրի տարածումը.

3) հնչյունագիրը վարձույթով տալը.

4) հնչյունագիրը հանրությանը մատչելի դարձնելը:

2. Եթե օրինական արտադրված հնչյունագրի օրինակները քաղաքացիական շրջանառության մեջ են դրվել վաճառքի կամ սեփականության իրավունքի փոխանցման այլ ձևով, ապա դրանց հետագա տարածումը, այդ թվում՝ ներմուծումը, իրականացվում է առանց հնչյունագիր արտադրողի համաձայնության և վարձատրության:

3. Հնչյունագիր արտադրողն իրավունք ունի նաև արգելելու առանց իր թույլտվության պատրաստված հնչյունագրերի օրինակների ներմուծումը:

4. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված իրավունքներն օրենքով սահմանված կարգով ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն կարող են փոխանցվել զիջման պայմանագրով այլ անձի կամ տրամադրվել լիցենզային պայմանագրով:

Հոդված 105. Հնչյունագրի նկատմամբ իրավունքների գործողության ժամկետը

1. Հնչյունագիր արտադրողի գույքային իրավունքները գործում են ամրագրման պահից՝ 50 տարի: Սակայն եթե՝

1) այդ ժամանակահատվածում հնչյունագիրն օրինական ճանապարհով լույս է ընծայվել, ապա հնչյունագիր արտադրողի իրավունքները գործում են 70 տարի՝ առաջին այդպիսի լույսընծայման պահից.

2) սույն մասի 1-ին կետում նշված ժամկետում հնչյունագիրն օրինական ճանապարհով լույս չի ընծայվել, սակայն օրինական ճանապարհով մատչելի է դարձել հանրությանը, ապա հնչյունագիր արտադրողի իրավունքները գործում են 70 տարի՝ առաջին անգամ հանրությանը մատչելի դառնալու պահից:

2. Հնչյունագիր արտադրողի գույքային իրավունքներն անցնում են իրավահաջորդին սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ժամկետի մնացած ժամանակահատվածում:

Հոդված 106. Լույս ընծայված հնչյունագրի օգտագործումը

1. Կատարողը, հնչյունագիր արտադրողը արդարացի վարձատրություն ստանալու իրավունք ունի լույսընծայված հնչյունագրերում ամրագրված իր կատարումների, լույսընծայված հնչյունագրերի կամ դրանց օրինակների՝ իրենց բացառիկ իրավունքներով

չնախատեսված՝ հեռարձակման և հանրությանը հաղորդելու նպատակով ուղղակի կամ անուղղակի օգտագործման համար:

2. Օգտագործողը, սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված յուրաքանչյուր այդպիսի օգտագործման համար, միանվագ արդարացի վարձատրություն է վճարում գույքային իրավունքները կոլեկտիվ հիմունքներով կառավարող կազմակերպությանը:

3. Կատարողի և հնչյունագիր արտադրողի միջև վարձատրության բաշխումը կատարվում է նրանց միջև կնքված պայմանագրի համաձայն, իսկ դրա բացակայության դեպքում հասանելիք վարձատրությունը նրանց միջև բաշխվում է հավասարաչափ:

4. Սույն հոդվածի նպատակով հնչյունագրերը, որոնք հանրության համար մատչելի են դարձել սույն օրենքի 29-րդ հոդվածի համաձայն՝ դիտվում են որպես լույսընծայված:

Հոդված 107. Տեսագրությունը և տեսագրություն արտադրողը

1. Տեսագրություն արտադրողն այն ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձն է, ում նախաձեռնությամբ և պատասխանատվությամբ պատրաստվում է տեսագրությունը:

2. Տեսագրությունը տեսալսողական ստեղծագործության կամ շարժվող պատկերների տեսալսողական ամրագրումն է: Շարժվող պատկերներ համարվում է միմյանց փոխկապակցված պատկերների ամրագրված շարքը՝ ձայնի ուղեկցությամբ կամ առանց դրա, որը հնարավոր է դիտել, իսկ ձայնի ուղեկցության դեպքում՝ նաև լսել: Շարժվող պատկերներն ստեղծագործական աշխատանքի արդյունք չեն և հեղինակային իրավունքի օբյեկտ չեն համարվում:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ տեսալսողական ամրագրումը շարժվող պատկերների շարքի մարմնավորումը (նյութականացված արտահայտումը) կամ դրանց ներկայացումն է ձայնի ուղեկցությամբ կամ առանց դրա, որը թույլ է տալիս դրանց ընկալումը, վերարտադրումը կամ հաղորդումը համապատասխան սարքերի միջոցով:

Հոդված 108. Տեսագրություն արտադրողի իրավունքները

1. Տեսագրություն արտադրողը բացառիկ իրավունք ունի թույլատրելու կամ արգելելու իր՝

- 1) տեսագրության վերարտադրությունը.
- 2) տեսագրության տարածումը.
- 3) տեսագրությունը վարձույթով տալը.

4) տեսագրությունը հանրությանը մատչելի դարձնելը:

2. Եթե օրինական արտադրված տեսագրության օրինակները քաղաքացիական շրջանառության մեջ են դրվել վաճառքի կամ սեփականության իրավունքի փոխանցման այլ ձևով, ապա դրանց հետագա տարածումը, այդ թվում՝ ներմուծումը, իրականացվում է առանց տեսագրություն արտադրողի համաձայնության և վարձատրության:

3. Տեսագրության արտադրողն իրավունք ունի նաև արգելելու առանց իր թույլտվության պատրաստված տեսագրության օրինակների ներմուծումը:

4. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված իրավունքներն օրենքով սահմանված կարգով ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն կարող են փոխանցվել զիջման պայմանագրով այլ անձի կամ տրամադրվել լիցենզային պայմանագրով:

Հոդված 109. Տեսագրության նկատմամբ իրավունքների գործողության ժամկետը

1. Տեսագրություն արտադրողի գույքային իրավունքները ծագում են ամրագրման պահից և գործում են 50 տարի:

2. Եթե այդ ժամանակահատվածում տեսագրությունն օրինական ճանապարհով լույս է ընծայվել կամ մատչելի է դարձվել հանրությանը, ապա տեսագրություն արտադրողի իրավունքները ծագում են առաջին այդպիսի լույսընծայման կամ առաջին անգամ հանրությանը մատչելի դառնալու պահից (որն ավելի շուտ է տեղի ունեցել) և գործում են 50 տարի:

3. Տեսագրություն արտադրողի գույքային իրավունքներն անցնում են իրավահաջորդին սույն հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով սահմանված ժամկետի մնացած ժամանակահատվածում:

Հոդված 110. Հեռարձակվող կամ մալուխով հաղորդվող հաղորդումը

1. Հեռարձակող կազմակերպության կամ մալուխով հաղորդող կազմակերպության հաղորդումն այն հաղորդումն է, որը պատրաստվել է հեռարձակող կամ մալուխով հաղորդող կազմակերպության կողմից կամ նրա պատվերով և միջոցներով՝ այլ անձի կողմից:

Հոդված 111. Հեռարձակող կազմակերպության և մալուխով հաղորդող կազմակերպության գույքային իրավունքները

1. Հեռարձակող կազմակերպությունը և մալուխով հաղորդող կազմակերպությունը բացառիկ իրավունք ունեն արգելելու կամ թույլատրելու իրենց՝

1) հաղորդման ամրագրումը.

2) հաղորդման ամրագրման վերարտադրությունը.

3) հաղորդման ամրագրման տարածումը.

4) հաղորդման վերահեռարձակումը.

5) հաղորդման երկրորդային հեռարձակումը, եթե նման հաղորդումն իրականացվում է հանրության համար վճարովի մուտքով վայրերում.

6) հաղորդումը հանրությանը մատչելի դարձնելը:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված իրավունքներն օրենքով սահմանված կարգով, ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն, կարող են փոխանցվել զիջման պայմանագրով այլ անձի կամ տրամադրվել լիցենզային պայմանագրով:

Հոդված 112. Հեռարձակող կազմակերպության և մալուխով հաղորդող կազմակերպության իրավունքների գործողության ժամկետը

1. Հեռարձակող կազմակերպության և մալուխով հաղորդող կազմակերպության գույքային իրավունքները գործում են հաղորդման առաջին հեռարձակման պահից՝ 50 տարի:

2. Հեռարձակող կազմակերպության և մալուխով հաղորդող կազմակերպության գույքային իրավունքներն անցնում են իրավահաջորդին սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ժամկետի մնացած ժամանակահատվածում:

Հոդված 113. Հրատարակչի գույքային իրավունքը

1. Հրատարակչության հրատարակչական, պոլիգրաֆիական և գեղարվեստական ներքին և արտաքին ձևավորման նկատմամբ բացառիկ իրավունքը պատկանում է տվյալ ձևավորումն իրականացրած հրատարակչին:

2. Հրատարակչին իրավունք ունի արգելելու կամ թույլատրելու երրորդ անձանց իր հրատարակությունների հրատարակչական ձևավորումների վերարտադրությունը:

3. Հրատարակչին կարող է պայմանագրով այլ անձանց փոխանցել հրատարակչական ձևավորումն օգտագործելու իրավունքը:

4. Հրատարակչի գույքային իրավունքը ծագում է ստեղծագործության հրատարակման պահից և գործում է 50 տարի:

Հոդված 114. Չհրատարակված ստեղծագործությունների պահպանությունը

1. Ցանկացած անձ, որը գույքային իրավունքների գործողության ժամկետի ավարտից հետո առաջին անգամ օրինական ճանապարհով հրատարակում կամ այլ միջոցներով հաղորդում է հանրությանը անտիպ ստեղծագործությունը, օգտվում է հեղինակի՝ սույն օրենքով նախատեսված գույքային իրավունքներից և այլ իրավունքներից:

2. Անտիպ ստեղծագործության նկատմամբ իրավունքները ծագում են առաջին անգամ օրինական ճանապարհով դրա հրատարակման կամ այլ միջոցներով հանրությանը մատչելի դարձնելու պահից և գործում են 25 տարի:

Հոդված 115. Քննադատական և գիտական աշխատությունների հրատարակությունները

1. Ցանկացած անձ, որը պատրաստում է հանրության սեփականությունը դարձած ստեղծագործությունների քննադատական և գիտական հրատարակությունները, որոնք, լինելով գիտահետազոտական նախաձեռնությունների արդյունք, էականորեն տարբերվում են տվյալ աշխատության արդեն հայտնի հրատարակություններից, օգտվում է հեղինակի՝ սույն օրենքով նախատեսված գույքային իրավունքներից և այլ իրավունքներից:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված իրավունքները գործում են 30 տարի՝ քննադատական և գիտական հրատարակության առաջին օրինական հրատարակության պահից:

Հոդված 116. Տվյալների բազան և տվյալների բազա պատրաստողը

1. Սույն գլխի իմաստով տվյալների բազան ստեղծագործությունների, տվյալների կամ այլ անկախ նյութերի համակարգված կամ հետևողական ձևով դասավորված հավաքածու է, որը մատչելի է էլեկտրոնային կամ այլ միջոցներով և որի պարունակության ձեռքբերումը, ճշգրտումը կամ ներկայացումը պահանջում է որակական կամ քանակական էական ներդրում:

2. Սույն օրենքի իմաստով տվյալների բազա պատրաստող է համարվում ցանկացած անձ, որն իր նախաձեռնությամբ և պատասխանատվությամբ որակապես և(կամ) քանակապես էական ներդրում է կատարել տվյալների բազայի պարունակության ձեռքբերման, ճշգրտման կամ ներկայացման համար:

3. Տվյալների բազայի պարունակության որևէ որակական կամ քանակական էական փոփոխություն, ներառյալ՝ հաջորդական լրացումների, վերացումների կամ ձևափոխումների հավաքական արդյունքից բխող որևէ էական փոփոխություն, որը հանգեցնում է տվյալների բազայի համար որակական կամ քանակական էական նոր ներդրումների, համարվում է որպես այդ ներդրումից բխող նոր տվյալների բազա:

Հոդված 117. Տվյալների բազայի պահպանությունը

1. Սույն գլխով նախատեսված տվյալների բազայի պահպանությունը կիրառվում է՝

1) տվյալների բազայի ամբողջ պարունակության նկատմամբ.

2) դրա պարունակության որակապես կամ քանակապես յուրաքանչյուր էական մասի նկատմամբ.

3) դրա պարունակության որակապես կամ քանակապես ոչ էական մասերի նկատմամբ, երբ դրանք օգտագործվում են կրկնվող և հետևողական ձևով, որը հակասում է տվյալների բազայի բնականոն օգտագործման պահանջներին կամ անհիմն վնասում է տվյալների բազա պատրաստողի օրինական շահերը:

2. Սույն գլխով նախատեսված պահպանությունը չի կիրառվում էլեկտրոնային տվյալների բազաների պատրաստման կամ շահագործման համար օգտագործված համակարգչային ծրագրերի նկատմամբ:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված պահպանությունը կիրառվում է տվյալների բազայի կամ դրա պարունակության նկատմամբ՝ անկախ տվյալների բազայի պարունակության նկատմամբ հեղինակային իրավունքի կամ հարակից իրավունքների պահպանությունից և չի վնասում տվյալների բազայի պարունակության նկատմամբ գոյություն ունեցող իրավունքները:

Հոդված 118. Տվյալների բազա պատրաստողի իրավունքները

1. Տվյալների բազա պատրաստողը բացառիկ իրավունք ունի արգելելու կամ թույլատրելու իր՝

1) տվյալների բազայի վերարտադրությունը.

- 2) տվյալների բազայի օրինակների տարածումը.
- 3) տվյալների բազայի օրինակների վարձույթով տալը.
- 4) տվյալների բազան հանրությանը մատչելի դարձնելը.
- 5) տվյալների բազան այլ ձևերով հանրությանը հաղորդելը:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված իրավունքներն օրենքով սահմանված կարգով պայմանագրով ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն, կարող են փոխանցվել զիջման պայմանագրով այլ անձի կամ տրամադրվել լիցենզային պայմանագրով:

Հոդված 119. Տվյալների բազայի օրինական օգտագործողների իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Հրապարակված տվյալների բազայի կամ դրա օրինակի օրինական օգտագործողն ազատ է օգտագործել դրա պարունակության որակական կամ քանակական ոչ էական մասերը ցանկացած նպատակով:

2. Եթե տվյալների բազայի օրինական օգտագործողն իրավասու է օգտագործել տվյալների բազայի միայն մի մասը, ապա սույն հոդվածը կիրառվում է միայն այդ մասի նկատմամբ:

3. Հրապարակված տվյալների բազայի կամ դրա օրինակի օրինական օգտագործողը չի կարող կատարել գործողություններ, որոնք հակասում են տվյալների բազայի բնականոն օգտագործման պահանջներին կամ անհիմն կերպով վնասում են տվյալների բազա պատրաստողի օրինական շահերը:

4. Հրապարակված տվյալների բազայի կամ դրա օրինակի օրինական օգտագործողը չպետք է վնասի տվյալների բազայում ընդգրկված ստեղծագործությունների կամ հարակից իրավունքների օբյեկտների նկատմամբ հեղինակային իրավունք կամ հարակից իրավունքների իրավատիրոջը:

5. Սույն հոդվածին հակասող պայմանագրի ցանկացած դրույթ առոչինչ է:

Հոդված 120. Տվյալների բազայի նկատմամբ իրավունքների սահմանափակումները

1. Յանկացած ձևով հրապարակված տվյալների բազայի օրինական օգտագործողն առանց տվյալների բազա պատրաստողի թույլտվության կարող է բանաքաղել և (կամ) ազատ օգտագործել դրա պարունակության էական մասը հետևյալ դեպքերում՝

1) եթե ոչ էլեկտրոնային տվյալների բազայի պարունակությունն օգտագործվում է անձնական նպատակով.

2) եթե տվյալների բազայի պարունակությունն օգտագործվում է ուսուցման կամ գիտական հետազոտության լուսաբանման նպատակներով՝ ոչ առևտրային նպատակն արդարացնող ծավալով.

3) եթե տվյալների բազայի պարունակությունն օգտագործվում է հասարակության անվտանգության կամ վարչական, խորհրդարանական, դատական կամ արբիտրաժային ընթացակարգերի պատշաճ ընթացքի ապահովման կամ լուսաբանման նպատակներով:

Հոդված 121. Տվյալների բազայի պահպանության ժամկետը

1. Տվյալների բազա պատրաստողի իրավունքները ծագում են տվյալների բազայի պատրաստումն ավարտելու պահից և գործում են 15 տարի:

2. Եթե սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված ժամկետում տվյալների բազան օրինական ճանապարհով հրապարակվել է, ապա պահպանության ժամկետը գործում է 15 տարի՝ առաջին հրապարակման պահից:

3. Տվյալների բազայի պարունակության որևէ որակական կամ քանակական էական փոփոխություն, որը հանգեցնում է որակական կամ քանակական էական նոր ներդրման, համարվում է որպես այդ ներդրումից բխող նոր տվյալների բազա՝ իր պահպանության ժամկետով:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված պարունակության էական փոփոխությունը ներառում է նաև տվյալների բազայի հաջորդական լրացումների հավաքումը, ջնջումը կամ փոփոխությունը:

ԳԼՈՒԽ 14

ԳՈՒՅՔԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԿՈՆԵԿՏԻՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ

Հոդված 122. Գույքային իրավունքների կառավարումը

1. Հեղինակը, կատարողը, հնչյունագիր արտադրողը, տեսագրություն արտադրողը, ինչպես նաև հեղինակային իրավունքի կամ հարակից իրավունքների այլ իրավատերն ազատ է որոշելու իր գույքային իրավունքները կառավարել անհատական կարգով կամ կոլեկտիվ հիմունքներով, եթե սույն օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված իրավունքների կառավարումը իրականացվում է գույքային իրավունքները կոլեկտիվ հիմունքներով կառավարող կազմակերպությունների (այսուհետ՝ կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպություն) միջոցով:

Հոդված 123. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության ստեղծումը

1. Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների իրավատերերն իրենց գույքային իրավունքների կառավարումն ապահովելու նպատակով, երբ այդ իրավունքների իրականացումն անհատական կարգով գործնականում դժվար է, ստեղծում են ոչ առևտրային, շահույթ չհետապնդող կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպություններ:

2. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունն ունի իրավաբանական անձի կարգավիճակ, որը սույն օրենքով սահմանված և Հայաստանի Հանրապետությունում մշտական բնակության կամ գտնվելու վայր ունեցող իրավատերերի մեծամասնության կողմից վերապահված լիազորությունների հիման վրա, որպես միակ նպատակ, իրականացնում է սույն օրենքով պահպանվող օբյեկտների նկատմամբ գույքային իրավունքների կառավարումը:

3. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը կարող է իրականացնել՝

- 1) տարբեր կատեգորիաների օբյեկտների նկատմամբ մեկ իրավունք, կամ
- 2) մեկ կատեգորիայի օբյեկտի նկատմամբ տարբեր իրավունքներ, կամ
- 3) տարբեր կատեգորիաների օբյեկտների նկատմամբ տարբեր իրավունքներ:

4. Իրավատերերի կողմից լիազորությունները վերապահվում են պայմանագրով, որը կնքվում է գրավոր՝ կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության և իրավատերերի, ինչպես նաև կոլեկտիվ կառավարման այլ կազմակերպությունների միջև (ինչպես Հայաստանի Հանրապետության, այնպես էլ՝ օտարերկրյա պետությունների): Իրավատերերի հետ կնքվող պայմանագրում նշվում է ռեպերտուարը, որի նկատմամբ գույքային իրավունքները հանձնվում են կառավարման:

5. Գույքային իրավունքների կառավարման լիազորությունը պայմանագրով կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությանը փոխանցած իրավատերերը համարվում են այդ կազմակերպության անդամներ:

6. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած մարմինի կողմից հավատարմագրվելուց հետո (այսուհետ՝ պետական լիազոր մարմին):

Հոդված 124. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության գործառույթները

1. Կազմակերպությունն իրականացնում է ռեպերտուարի նկատմամբ գույքային իրավունքների կառավարում, մասնավորապես՝

1) կնքում է պայմանագրեր օգտագործողների հետ ստեղծագործությունների օգտագործման թույլտվության և վարձատրություն ստանալու վերաբերյալ, համաձայնեցնում օգտագործողների հետ վարձատրության չափը և պայմանագրի այլ պայմաններ.

2) կնքում է փոխադարձ պահպանության համաձայնագրեր օտարերկրյա պետություններում գործող նմանատիպ կազմակերպությունների հետ.

3) ստուգում է օգտագործողների՝ վարձատրության հաշվարկին վերաբերող փաստաթղթերը և վերահսկում է ռեպերտուարի օգտագործումը.

4) հաշվարկում և հավաքում է հեղինակների՝ ռեպերտուարի օգտագործումից առաջացած վարձատրությունը.

5) բաշխում է իրավատերերին հասանելիք գումարները.

6) ներկայացնում է կազմակերպության անդամ հանդիսացող և օտարերկրյա իրավատերերի շահերը դատարանում, պետական, ոչ պետական ու հասարակական մարմիններում.

7) հավաքում, բաշխում ու վճարում իրականացնելիս առաջացած փաստացի ծախսերը ծածկելու համար հավաքված գումարներից սահմանված կարգով կատարում է մասհանում (որպես անդամավճար):

2. Կազմակերպությունը ի պահ է վերցնում հեղինակային իրավունքով կամ հարակից իրավունքներով պահպանվող օբյեկտները և տալիս համապատասխան փաստաթուղթ:

3. Կազմակերպությունը իր անդամների, իրավատերերի ու օգտագործողների համար ստեղծում է էլեկտրոնային միջոցներով հաղորդակցվելու հնարավորություն՝ իրենց իրավունքների իրականացման և, համապատասխան դեպքերում, ռեպերտուարի օգտագործման վերաբերյալ տեղեկատվության նպատակով:

4. Սույն գլխի իմաստով՝ ռեպերտուար է համարվում որոշակի իրավունքներով պահպանվող հրապարակված այն օբյեկտների (երաժշտական, տեսալսողական, դրամատիկական, երաժշտա-դրամատիկական, կերպարվեստի և այլ ստեղծագործությունների, հարակից իրավունքների) ցանկը, որոնց նկատմամբ գույքային իրավունքների կառավարումն իրականացնում է կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը:

Հոդված 125. Ընդլայնված կոլեկտիվ կառավարումը

1. Հավատարմագրված կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունն իր իրավասության շրջանակներում իրականացնում է նաև այն իրավատերերի գույքային իրավունքների կառավարումը, ում հետ այդպիսի պայմանագրեր չի կնքել: Իրավատերը, ով հավատարմագրված կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության հետ գույքային իրավունքների կոլեկտիվ կառավարման լիազորություններ տրամադրելու վերաբերյալ գրավոր պայմանագիր չի կնքել, իրավասու է ցանկացած պահի, գրավոր ծանուցում ներկայացնելու միջոցով, ամբողջական կամ մասնակի հրաժարվել հավատարմագրված կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կողմից իր իրավունքների կառավարումից:

2. Այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում անդամ չհանդիսացող իրավատերերի իրավունքների կառավարումն իրականացվում է կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կողմից, նրանք՝ համապատասխան փոփոխություններով (*mutatis mutandis*), օգտվում են կազմակերպության անդամների սույն օրենքով նախատեսված իրավունքներից:

Հոդված 126. Պարտադիր կոլեկտիվ կառավարման ենթակա իրավունքները

1. Կոլեկտիվ հիմունքներով պարտադիր կառավարման ենթակա է՝

1) առևտրային նպատակով արտադրված հնչյունագիրը, հնչյունագրի մեջ ամրագրված կատարումը՝ հրապարակային կատարման կամ հեռարձակման.

2) հնչյունագիրը, տեսագրությունը կամ տեսալսողական ստեղծագործությունը վարձույթով տալու դեպքում վարձատրություն ստանալու իրավունքը, որը հեղինակները և կատարողները պահպանում են նույնիսկ այն դեպքում, երբ վարձույթով տալու իրավունքը պայմանագրով փոխանցել են հնչյունագիր, տեսագրություն կամ տեսալսողական ստեղծագործություն արտադրողներին.

3) ստեղծագործության, կատարման, հնչյունագրի կամ տեսագրության մալուխով վերահաղորդման իրավունքը, բացառությամբ, երբ մալուխային վերահաղորդման իրավունքն իրականացվում է հեռարձակող կազմակերպության կողմից իր սեփական հեռարձակումների համար՝ անկախ նրանից՝ այդ իրավունքները իր սեփական իրավունքներն են, թե փոխանցվել են իրեն հեղինակային իրավունքի կամ հարակից իրավունքների այլ իրավատերերի կողմից:

4) կերպարվեստի ստեղծագործության վերավաճառքի իրավունքը:

Հոդված 127. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության հավատարմագրման պայմաններն ու ընթացակարգը

1. Որպես կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպություն կարող է հավատարմագրվել ցանկացած իրավաբանական անձ, որն ունի՝

1) սույն օրենքով սահմանված պահանջներին համապատասխանող կանոնադրություն,

2) որոշակի ռեպերտուարի իրավատերերի մեծամասնության հետ կնքված պայմանագրեր,

3) համապատասխան անձնակազմ և տեխնիկական միջոցներ (տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և հաղորդակցման սարքավորումներ, ծրագրային ապահովում, տվյալների բազաներ, անհրաժեշտ տարածքներ և այլն) իրավունքների կոլեկտիվ կառավարումն արդյունավետ, պատշաճ և թափանցիկ իրականացնելու համար,

4) հեղինակային վարձատրության և (կամ) հարակից իրավունքների իրավատերերի վարձատրության հավաքագրման, բաշխման և վճարման մեխանիզմներ:

2. Հավատարմագրման գործընթացը պետական լիազոր մարմինն իրականացում է ցանկացած իրավաբանական անձի դիմումի հիման վրա, որի մեջ նշվում են կոլեկտիվ կառավարման ենթակա իրավունքները: Դիմումին կից ներկայացվում են համապատասխան փաստաթղթեր, որոնք հիմնավորում են սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված պահանջները:

3. Հավատարմագրման դիմումի և դիմումին կից ներկայացված փաստաթղթերի ուսումնասիրության համար պետական լիազոր մարմինը ստեղծում է հանձնաժողով

(այսուհետ՝ Հանձնաժողով), որի անհատական կազմը հաստատում է պետական լիազոր մարմնի ղեկավարը: Փաստաթղթերի ուսումնասիրությունն իրականացվում է այն ստանալու օրվանից մեկամսյա ժամկետում: Հանձնաժողովը փաստաթղթերի ուսումնասիրության արդյունքում կայացնում է հավատարմագրման կամ նրա հավատարմագրումը մերժելու վերաբերյալ եզրակացություն:

4. Ուսումնասիրության արդյունքում Հանձնաժողովը հավատարմագրման վերաբերյալ եզրակացություն է տալիս, եթե՝

1) կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կանոնադրությունը համապատասխանում է սույն օրենքով սահմանված պահանջներին,

2) կազմակերպությունն իր կանոնադրության համաձայն բաց է դիմումում նշված կառավարման ենթակա իրավունքների ցանկացած այլ իրավատերերի անդամակցության համար,

3) վարձատրության հաշվարկման, հավաքագրման, բաշխման կարգը չի հակասում սույն օրենքի դրույթներին,

4) սույն օրենքով նախատեսված իր գործառույթներն իրականացնելու համար կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունն ունի համապատասխան տեխնիկական միջոցներ և անձնակազմ,

5) ներկայացնում է որոշակի ռեպերտուարի համար իրավատերերի մեծամասնությանը:

5. Ուսումնասիրության արդյունքում Հանձնաժողովը հավատարմագրումը մերժելու վերաբերյալ եզրակացություն է տալիս, եթե ներկայացված փաստաթղթերը չեն համապատասխանում սույն հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված պահանջներին:

6. Հանձնաժողովի եզրակացության հիման վրա պետական լիազոր մարմնի ղեկավարը որոշում է կայացնում հավատարմագրման կամ հավատարմագրումը մերժելու մասին:

Հոդված 128. Հավատարմագրման վկայականի տրամադրումը և դրա գործողության ժամկետը

1. Սույն օրենքի 127-րդ հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված՝ կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությանը հավատարմագրելու մասին որոշում ընդունելու դեպքում պետական լիազոր մարմինը հնգօրյա ժամկետում կոլեկտիվ կառավարման

կազմակերպությանը տալիս է իր կողմից հաստատված ձևով հավատարմագրման վկայական:

2. Հավատարմագրման վկայականի գործողության ժամկետը հինգ տարի է, որը հաշվարկվում է սույն օրենքի 127-րդ հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված հավատարմագրելու մասին որոշման ընդունման օրվանից:

3. Հավատարմագրման վկայականի գործողության ժամկետը կարող է երկարաձգվել բազմակի անգամ, ամեն անգամ 5 տարի ժամկետով՝ պետական լիազոր մարմին ներկայացված դիմումի հիման վրա: Դիմումը ներկայացվում է հավատարմագրման վկայականի գործողության ընթացիկ ժամկետի վերջին 3 ամսվա ընթացքում, որին կից ներկայացվում են սույն օրենքի 127-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված փաստաթղթերը:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ ներկայացված դիմումների նկատմամբ կիրառվում են սույն օրենքի 127-րդ հոդվածի դրույթները՝ համապատասխան փոփոխություններով (*mutatis mutandis*):

5. Սույն օրենքի 127-րդ հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված՝ կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությանը հավատարմագրումը մերժելու մասին որոշում ընդունելու դեպքում պետական լիազոր մարմինը մերժման մասին որոշումը հնգօրյա ժամկետում տրամադրում է կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությանը:

6. Պետական լիազոր մարմնի որոշումները կարող են բողոքարկվել դատական կարգով:

Հոդված 129. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության նկատմամբ պետական վերահսկողությունը

1. Պետական լիազոր մարմինը վերահսկում է կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության գործունեության համապատասխանությունը սույն օրենքի դրույթներին:

2. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ պետական լիազոր մարմինը կարող է՝

1) պահանջել ցանկացած փաստաթուղթ, տեղեկություն, բանավոր կամ գրավոր բացատրություն,

2) ստուգել գործունեության հաշվապահական մատյանները և այլ

փաստաթղթերը,

3) ներկա գտնվել ղեկավար մարմինների ժողովներին, հարցեր բարձրացնել, բացատրություններ պահանջել և առաջարկություններ ներկայացնել:

3. Պետական լիազոր մարմինն իրավասու չէ լուծել կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության և նրա անդամների, ինչպես նաև կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության և օգտագործողների միջև ծագած վեճերը:

4. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը սեփական նախաձեռնությամբ, կանոնավոր, պատշաճ կերպով և ժամանակին տեղեկություններ է ներկայացնում պետական լիազոր մարմին իր կանոնադրության կամ գործունեության որևէ փոփոխության վերաբերյալ, որոնք կարգավորվում են սույն օրենքով:

5. Սույն օրենքով նախատեսված վերահսկողությունը չի բացառում օրենքով նախատեսված կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության գործունեության այլ վերահսկողություն:

Հոդված 130. Խախտումների վերացումը

1. Եթե պետական լիազոր մարմինը պարզում է, որ կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության գործունեությունը չի համապատասխանում սույն օրենքով սահմանված պահանջներին, ապա իր որոշմամբ կազմակերպությանը պարտավորեցնում է եռամսյա ժամկետում վերացնել հայտնաբերված խախտումները:

2. Հիմնավոր պատճառների առկայության դեպքում պետական լիազոր մարմինը կարող է իր հայեցողությամբ կամ կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության դիմումի հիման վրա երկարաձգել սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված ժամկետը:

3. Եթե սահմանված ժամկետում կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը չի կատարում սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված պարտավորությունը, ապա պետական լիազոր մարմինը կարող է նոր որոշմամբ պահանջել որոշակի ժամկետում կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության ընդհանուր ժողովի գումարում և ղեկավար մարմինների նոր ընտրություններ:

Հոդված 131. Հավատարմագրման վկայագրի դադարեցումը

1. Պետական լիազոր մարմինն իր որոշմամբ դադարեցնում է կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությանը տրամադրված հավատարմագիրը, եթե՝

1) առաջացել են այնպիսի հանգամանքներ, որոնք սույն օրենքի համաձայն

հավատարմագրումը մերժելու հիմք են հանդիսանում.

2) կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը առնվազն երեք հաջորդական անգամ սահմանված ժամկետներում չի կատարել ուղղումները և չի վերացրել պետական լիազոր մարմնի կողմից հայտնաբերված խախտումները:

2. Պետական լիազոր մարմինը սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված որոշման ուժի մեջ մտնելը սահմանում է այնպես, որ կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության գործունեությանը պատճառվող անհարմարությունները հասցվի նվազագույնի:

ԳԼՈՒԽ 15

ԿՈԼԵԿՏԻՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԻՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՀԵՏ

Հոդված 132. Պայմանագիր կնքելու պարտավորությունը

1. Որոշակի կատեգորիայի իրավատիրոջ դիմումի հիման վրա կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը պարտավոր է նրա հետ կնքել նույնատիպ պայմաններով պայմանագիր, ինչպիսին կնքել է նույն կատեգորիայի այլ անդամների հետ:

2. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունն իրավատերերին ընդունում է որպես անդամներ, եթե նրանք համապատասխանում են անդամակցության չափորոշիչներին: Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը կարող է մերժել անդամակցության դիմումը միայն անդամակցության չափորոշիչների հիման վրա, որոնք սահմանվում են կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կանոնադրությամբ:

Հոդված 133. Իրավատերերի իրավունքները

1. Իրավատերը կարող է իր ընտրած կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությանը լիազորել կառավարելու իր իրավունքները՝ անկախ իր քաղաքացիությունից, մշտական բնակության կամ գտնվելու վայրից:

2. Իրավատերն իրավունք ունի դադարեցնել իր իրավունքների կառավարման լիազորությունը կամ իր ընտրությամբ սահմանափակել որոշակի իրավունքների կառավարումը՝ ծանուցելով այդ մասին կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությանը ոչ

ուշ քան 6 ամիս առաջ: Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը կարող է որոշել, որ այսպիսի դադարեցումը կամ սահմանափակումը ուժի մեջ է մտնում ֆինանսական տարվա կեսին կամ վերջին՝ կախված ծանուցման ժամկետի ավարտից:

3. Եթե առկա են իրավատիրոջը հասանելիք գումարներ, որոնք գոյացել են նախքան սույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն լիազորության դադարեցման կամ իրավունքների սահմանափակման ուժի մեջ մտնելը տեղի ունեցած օգտագործումից կամ իրավունքների փոխանցումից, ապա այդպիսի դեպքերում իրավատերը պահպանում է անդամակցության իր իրավունքները օգտագործման նկատմամբ:

4. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը խտրականություն չի դնում իր անդամների և այն իրավատերերի միջև, ում իրավունքները կառավարում է մեկ այլ կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության հետ կնքած ներկայացուցչական պայմանագրի հիման վրա, մասնավորապես՝ կիրառվող դրույքաչափերի, կառավարման վճարների և իրավունքների օգտագործումից ստացված եկամուտների հավաքագրման և իրավատերերին հասանելիք գումարների բաշխման պայմանների վերաբերյալ:

Հոդված 134. Անդամակցության կանոնները

1. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը գործում է ի շահ իր անդամների և չի սահմանում նրանց համար այնպիսի պարտավորություններ, որոնք անհրաժեշտ չեն նրանց իրավունքների և շահերի պաշպանության համար:

2. Անդամները ժամանակին և պատշաճ կերպով տեղեկացնում են կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությանը իրենց հրապարակված ստեղծագործությունների կամ հարակից իրավունքների օբյեկտների, դրանց նկատմամբ իրենց իրավունքների և այլ տվյալների վերաբերյալ, որոնք անհրաժեշտ են իրենց իրավունքների կառավարման համար:

3. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կանոնադրությամբ նախատեսվում են համապատասխան և արդյունավետ մեխանիզմներ՝ կազմակերպության որոշումներին անդամների մասնակցությունն ապահովելու համար: Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության որոշումների ընդունման հարցում տարբեր կատեգորիայի իրավատերերի մասնակցությունը պետք է լինի արդարացի և հավասար:

4. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը իրականացնում է իր անդամների հաշվառում, որը մշտապես թարմացվում է:

Հոդված 135. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կառավարումը

1. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կառավարվումն իրականացվում է իր անդամների կողմից՝ սույն օրենքին և իր կանոնադրությանը համապատասխան:

2. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության գործադիր մարմիններն են՝

1) անդամների ընդհանուր ժողովը,

2) իրավատերերի խորհուրդը,

3) գլխավոր տնօրենը,

4) վերահսկիչ խորհուրդը,

5) վեճերի կարգավորման խորհուրդը:

3. Իրավատերերի խորհուրդը, վերահսկիչ խորհուրդը և վեճերի կարգավորման խորհուրդն ընտրվում են անդամների ընդհանուր ժողովի կողմից չորս տարի ժամկետով:

Գլխավոր տնօրենն ընտրվում է իրավատերերի խորհրդի կողմից չորս տարի ժամկետով:

4. Գլխավոր տնօրենը, իրավատերերի խորհուրդը և վերահսկիչ խորհուրդը պարտավոր են կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը կառավարել թափանցիկ, արդյունավետ և ողջամիտ կերպով՝ օգտագործելով վարչական, հաշվապահական արդյունավետ ընթացակարգեր և ներքին վերահսկողության մեխանիզմներ:

Հոդված 136. Անդամների ընդհանուր ժողովը

1. Անդամների ընդհանուր ժողովը բաղկացած է կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության անդամներից և գումարվում է առնվազն երկու տարին մեկ:

2. Ընդհանուր ժողովն իրավասու է՝

1) ընդունել կանոնադրությունը և դրա փոփոխությունները և լրացումները,

2) ընտրել իրավատերերի խորհուրդ, վերահսկիչ խորհուրդ և վեճերի կարգավորման խորհուրդ,

3) ընդունել դրույքաչափեր,

4) հաստատել կազմակերպության գործունեության մասին տարեկան հաշվետվությունը և աուդիտի հաշվետվությունը:

3. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության յուրաքանչյուր անդամ իրավունք ունի որպես իր վստահված անձ նշանակել որևէ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձի՝ իր անունից ընդհանուր ժողովում մասնակցելու և քվեարկելու համար:

Հոդված 137. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության

կանոնադրությունը

1. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանվում է մասնավորապես՝

- 1) կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը,
- 2) կազմակերպության ռեպերտուարը,
- 3) անդամակցության չափորոշիչները (մերժման հիմքերը, անդամակցության դադարեցման պայմանները),
- 4) անդամների անձնական տվյալների պահպանության կարգը,
- 5) անդամների ընդհանուր ժողովի գումարման, մասնակցության և քվեարկության կարգը,
- 6) օգտագործման դիմաց վարձատրության դրույքաչափերի ընդունման կարգը,
- 7) առանձին գործողությունների համար վճարների սահմանման կարգը,
- 8) օգտագործման դիմաց վարձատրության բաշխման կարգը,
- 9) օգտագործման դիմաց ստացված վարձատրություններից մասհանումներ (անդամավճար) կատարելու կարգը,
- 10) ներքին վերահսկողական մեխանիզմների վերաբերյալ կանոնները,
- 11) կազմակերպության վերակազմակերպման կամ լուծարման կարգը,
- 12) այլ դրույթներ, որոնք չեն հակասում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը:

2. Հավատարմագրվելուց հետո, կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կանոնադրության մեջ կատարված փոփոխություններն ու լրացումները պետք է համաձայնեցվեն պետական լիազոր մարմնի հետ:

Հոդված 138. Վարձատրության բաշխման հիմքերն ու բաշխումը

1. Օգտագործման դիմաց ստացված վարձատրության բաշխումը և վճարումը կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունն իրականացնում է իր կանոնադրությամբ նախատեսված կարգի համաձայն, որը կանխարգելում է կամայական գործելակերպը:

2. Բաշխման համար հիմք է հանդիսանում որոշակի ռեպերտուարի փաստացի օգտագործման չափը (համաչափության սկզբունք): Փաստացի օգտագործումը որոշվում

է արժանահավատ փաստերից բխող իրական կամ հստակ գնահատված տվյալների հիման վրա:

3. Օգտագործման դիմաց ստացված վարձատրությունը կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը բաշխում և վճարում է կանոնավոր, պատշաճ և ճշգրիտ՝ հավասար մոտեցում ապահովելով բոլոր իրավատերերի նկատմամբ:

4. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությանը չի թույլատրվում օգտագործել ստեղծագործությունների կամ հարակից իրավունքների օբյեկտների օգտագործման դիմաց ստացված վարձատրության գումարները, ինչպես նաև դրանց ներդրումներից գոյացած եկամուտը, բացառությամբ կառավարման համար նախատեսված մասհանումներից (անդամավճար):

5. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունն իր անդամների միջև վարձատրության գումարների բաշխումն ու վճարումը կատարում է 6 ամսից ոչ ուշ այն ֆինանսական տարվա ավարտից հետո, որի ընթացքում հավաքագրվել է ստեղծագործությունների կամ հարակից իրավունքների օբյեկտների օգտագործումից ստացված գումարները, եթե առկա չեն օբյեկտիվ պատճառներ, ինչպիսիք են՝ օգտագործողների կողմից հաշվետվություններ չներկայացնելը, իրավունքների կամ իրավատերերի նույնականացված չլինելը, ռեպերտուարի վերաբերյալ տեղեկությունները իրավատերերի հետ պարզված չլինելը, որոնք խոչընդոտում են կազմակերպությանը՝ պահպանելու նշված ժամկետը:

6. Տիրազուրկ ստեղծագործությունների օգտագործումից գոյացած վարձատրության բաշխման վերաբերյալ որոշումը կայացվում է կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության վերահսկիչ խորհրդի կողմից՝ այն ֆինանսական տարվա ավարտից երեք տարի հետո, որի ընթացքում հավաքվել է այդ վարձատրությունը:

Հոդված 139. Մասհանումները (անդամավճարներ)

1. Ստեղծագործությունների կամ հարակից իրավունքների օբյեկտների օգտագործումից ստացված վարձատրության նկատմամբ կիրառելի ցանկացած մասհանում (անդամավճար) համաձայնեցվում և սահմանվում է կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության և յուրաքանչյուր անդամի միջև կնքվող պայմանագրով: Այդ մասհանումները (անդամավճար) չեն կարող գերազանցել առանձին իրավատերերին հասանելիք գումարի 30 տոկոսը:

2. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը ստեղծագործությունների կամ

հարակից իրավունքների օբյեկտների օգտագործումից գոյացած վարձատրություններից կարող է կատարել ֆինանսական օժանդակություններ՝ սոցիալական, մշակութային կամ կրթական նպատակներով (դրամական սոցիալական օգնություն անդամներին, կենսաթոշակային ֆոնդեր, կրթաթոշակներ, մշակութային միջոցառումների օժանդակություն և այլն): Այս օժանդակությունների տրամադրումը պետք է հիմնված լինի կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կանոններով սահմանված արդար և ոչ խտրական չափորոշիչների վրա:

Հոդված 140. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության վերահսկողությունն իր անդամների կողմից

1. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության անդամներն իրավունք ունեն, վերահսկիչ խորհրդի միջոցով, վերահսկողություն իրականացնել կազմակերպության նկատմամբ՝ կանոնադրությամբ նախատեսված ներքին հսկողության մեխանիզմների հիման վրա: Վերահսկիչ խորհրդում անդամների ներկայացվածությունը պետք է լինի արդար և հավասար՝ արդյունավետ մասնակցություն ապահովելու համար:

Հոդված 141. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության և իր անդամների միջև վեճերի կարգավորումը

1. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության անդամը ցանկացած ժամանակ կարող է բողոք ներկայացնել վեճերի կարգավորման խորհուրդ՝ կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կողմից իրեն վնաս պատճառող գործողությունների առնչությամբ: Վեճերի կարգավորման խորհուրդը բողոքը ստանալուց հետո 30 օրվա ընթացքում բողոքի վերաբերյալ կայացնում է գրավոր որոշում՝ նշելով հիմնավորումները:

2. Բողոք ներկայացրած անձը կարող է վեճերի կարգավորման խորհրդի որոշումը բողոքարկել դատական կարգով:

ԳԼՈՒԽ 16

ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐԻ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿՈԼԵԿՏԻՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ

Հոդված 142. Օգտագործողների հետ պայմանագիր կնքելու

պարտավորությունը

1. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը պարտավոր է ռեպերտուարի օգտագործման կամ հասանելիք վարձատրության չափի վերաբերյալ օգտագործողի կամ օգտագործողների միության հետ ոչ բացառիկ լիցենզային պայմանագրերը կնքել նույնատիպ պայմաններով:

2. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունները և օգտագործողները բարեխիղճ կերպով բանակցություններ են վարում սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված պայմանագրի վերաբերյալ:

3. Պայմանագրով նախատեսված պայմանները, այդ թվում՝ նաև դրույքաչափերը, սահմանվում են օբյեկտիվ չափանիշների հիման վրա:

4. Եթե կողմերը սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված պայմանագիրը չեն կնքում, ապա լիցենզիան համարվում է տրամադրված, եթե ռեպերտուարի օգտագործման համար օգտագործողն վարձատրություն է վճարում կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությանը:

Հոդված 143. Օգտագործողների պարտավորությունները

1. Ռեպերտուարն օգտագործողներն առանց բավարար հիմքերի չեն կարող հրաժարվել կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության հետ լիցենզային պայմանագիր կնքելուց:

2. Ռեպերտուարն օգտագործողները կոլեկտիվ կառավարման հասնապատասխան կազմակերպությանն են ներկայացնում հեղինակային իրավունքի, և հարակից իրավունքների փաստացի օգտագործված օբյեկտների ցանկը, իրավատերերին հասանելիք վարձատրության ճշգրիտ հաշվարկման ու բաշխման համար անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերը:

3. Ռեպերտուարն օգտագործողը ապահովում է վարձատրության հաշվարկման հետ կապված փաստաթղթերի ու տվյալների հասանելիությունը կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության կողմից լիազորված անձին:

Հոդված 144. Օգտագործողների հետ վեճերի կարգավորումը

1. Ցանկացած օգտագործող կամ օգտագործողների միություն կարող է ցանկացած ժամանակ բողոք ներկայացնել կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպության վեճերի կարգավորման խորհուրդ լիցենզիաների տրամադրման պայմանների և

մերժումների վերաբերյալ: Վեճերի կարգավորման խորհուրդը բողոքի վերաբերյալ կայացնում է գրավոր որոշում՝ նշելով հիմնավորումները, բողոքն ստանալուց հետո 30 օրվա ընթացքում:

2. Բողոք ներկայացրած անձը կարող է վեճերի կարգավորման խորհրդի որոշումը բողոքարկել դատական կարգով:

ԳԼՈՒԽ 17

ԴՐՈՒՅՔԱԶԱՓԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ

Հոդված 145. Դրույքաչափերը

1. Սույն հոդվածի համաձայն վարձատրության համար կիրառվող դրույքաչափերը որոշվում են հաշվարկման մեթոդով և ֆիքսված գումարի տեսքով:

2. Հաշվարկման մեթոդով վարձատրության դրույքաչափը որոշվում է որպես՝

1) տոկոս հասույթից (համախառն եկամուտ), որն օգտագործողը (օրինակ՝ համերգի պրոդյուսերներ, պարարվեստի դպրոցներ, դիսկոտեկներ և այլն) ստանում է ռեպերտուարի օգտագործմամբ պայմանավորված գործունեությունից.

2) տոկոս հասույթից (համախառն եկամուտ), որն օգտագործողը (օրինակ՝ հեռարձակող կազմակերպությունների հաղորդումներ, մալուխով վերահաղորդումներ և այլն) ստանում է ռեպերտուարի օգտագործմամբ պայմանավորված գործունեությունից, երբ հնարավոր չէ որոշել, թե հասույթի որ մասն է գոյանում ռեպերտուարի օգտագործումից.

3) տոկոս ռեպերտուարի օգտագործման համար համախառն ծախսերից, եթե օգտագործողը որևէ առևտրային նպատակ չի հետապնդում.

4) ռեպերտուարի օգտագործումից ստացված հասույթի համամասնական չափ՝ պահպանվող և չպահպանվող ռեպերտուարի համախառն օգտագործման դեպքում:

3. Ֆիքսված գումարի տեսքով վարձատրության դրույքաչափը որոշվում է որպես որոշակի գումար ռեպերտուարի օգտագործման համար, եթե նման օգտագործումն անհրաժեշտ չէ օգտագործողի գործունեության համար (օրինակ՝ գեղեցկության սրահներ, առևտրի կենտրոններ և կետեր, հանրային սննդի օբյեկտներ և այլն), կամ եթե նման օգտագործումից ստացված հասույթը կամ ծախսերը չեն կարող ճշգրիտ կերպով որոշվել և (կամ) երբ այդ հասույթի որոշումը կպահանջի ոչ ողջամիտ ծախսեր:

Հոդված 146. Նվազագույն դրույքաչափերը

1. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն ընդունում է վարձատրության նվազագույն դրույքաչափեր սույն օրենքի 145-րդ հոդվածին համապատասխան:

2. Կոլեկտիվ կառավարող կազմակերպությունը նվազագույն դրույքաչափերը հրապարակում է իր ինտերնետային կայքէջում:

3. Նվազագույն դրույքաչափերը պարտադիր են կոլեկտիվ կառավարող կազմակերպության և նույն կատեգորիայի օգտագործողների համար, եթե վարձատրության համար նրանք ավելի բարձր գումարի վերաբերյալ համաձայնություն ձեռք չեն բերել:

ԳԼՈՒԽ 18

ԹԱՓԱՆՑԻԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԼԻՆԵԼԸ

Հոդված 147. Իրավատերերին տրամադրվող տեղեկատվությունը

1. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը, առնվազն տարին մեկ անգամ, յուրաքանչյուր իրավատիրոջն էլեկտրոնային կամ այլ միջոցներով մատչելի է դարձնում հետևյալ տեղեկատվությունը՝

1) ցանկացած անհատական տվյալներ, որոնք իրավատերը թույլատրել է կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությանն օգտագործել,

2) իրավատիրոջ ստեղծագործության կամ հարակից իրավունքների օբյեկտին վերաբերող պայմանագրերի և դրա օգտագործումից ստացված եկամուտների մասին տեղեկությունները,

3) կատարված պահումները,

4) իրավատիրոջը հասանելիք գումարների մասին, որոնք դեռ չեն վճարվել,

5) բողոքների կարգավորման և վեճերի լուծման ընթացակարգերի մասին:

Հոդված 148. Տեղեկատվության հրապարակումը

1. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունն իր ինտերնետային կայքէջում հրապարակում է՝

1) հավատարմագրման վկայագիրը,

- 2) կառավարվող իրավունքները,
- 3) կանոնադրությունը,
- 4) իրավատերերի խորհրդի անդամների և գլխավոր տնօրենի անունները,
- 5) կիրառվող դրույքաչափերը,
- 6) կազմակերպության կողմից կնքվող պայմանագրերի օրինակելի ձևերը,
- 7) օգտագործողների միությունների հետ կնքվող պայմանագրերը,
- 8) այն կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունների ցանկը, որոնց հետ կնքել է ներկայացուցչական պայմանագրեր,
- 9) բողոքների կարգավորման և վեճերի լուծման գործող ընթացակարգերը,
- 10) իր մարմինների առաջիկա նիստերի վերաբերյալ հայտարարությունները, այդ թվում՝ նիստերի վերաբերյալ նյութերը,
- 11) տեղեկություններ տիրազուրկ ստեղծագործությունների և նմանատիպ հարակից իրավունքների օբյեկտների վերաբերյալ, որը կարող է անհրաժեշտ լինել իրավատերերին նույնականացնելու համար:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված տեղեկատվությունն այդ ինտերնետային կայքէջում մնում է հասանելի հանրությանը և պարբերաբար թարմացվում է:

Հոդված 149. Հաշվետվությունները

1. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը յուրաքանչյուր տարվա համար, այդ տարվա ավարտից հետո ոչ ուշ, քան վեց ամսվա ընթացքում, կազմում և հրապարակում է իր գործունեության տարեկան հաշվետվությունը: Հաշվետվությունը պետք է լինի թափանցիկ և համապարփակ:

2. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը առնվազն յուրաքանչյուր երկու տարիների համար պատվիրում է ֆինանսական գործունեության աուդիտ: Աուդիտը պետք է պատվիրվի այդ գործունեությունն իրականացնելու համար օրենքով սահմանված կարգով լիազորված կազմակերպությանը:

3. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունը սույն հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով նախատեսված հաշվետվությունները և աուդիտի եզրակացություններն ամբողջությամբ հրապարակում է իր ինտերնետային կայքէջում, որոնք հանրությանը հասանելի են մնում առնվազն հինգ տարի:

ԳԼՈՒԽ 19
ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 150. Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների պաշտպանությունը

1. Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների պաշտպանությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով, Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով, սույն օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության այլ օրենքներով:

Հոդված 151. Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների խախտում համարվող գործողությունները

1. Սույն օրենքով պահպանվող ստեղծագործության կամ դրա էական մասի կամ հարակից իրավունքների օբյեկտի ցանկացած օգտագործում անօրինական է, եթե նախապես, մինչև նման օգտագործումը ձեռք չի բերվել հեղինակային իրավունքի կամ հարակից իրավունքների իրավատիրոջ թույլտվությունը:

Ստեղծագործության էական մաս է համարվում ստեղծագործության որևէ մասը, որը տվյալ ստեղծագործությանը ծանոթ ցանկացած անձ ինքնուրույն կարող է նույնականացնել որպես այդ ստեղծագործության մաս:

2. Անձը, որը չի կատարում սույն օրենքի պահանջները, համարվում է հեղինակային իրավունքը կամ հարակից իրավունքները խախտող:

3. Առանց իրավատիրոջ թույլտվության պատրաստված կամ տարածված իրավունքի օբյեկտի օրինակները համարվում են կեղծ կամ նմանակված (կոնտրաֆակտ):

Նմանակված օրինակ է համարվում նաև Հայաստանի Հանրապետությունում սույն օրենքով պահպանվող ստեղծագործության, հնչյունագրի (կամ տեսագրության) այն օրինակը, որն առանց հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների իրավատերերի համաձայնության Հայաստանի Հանրապետություն է ներմուծվում այլ պետություններից, որտեղ այդ ստեղծագործությունը, հնչյունագիրը (կամ տեսագրությունը) երբևէ չի պահպանվել, կամ դադարել է դրա պահպանությունը:

4. Ուրիշի ստեղծագործությունը կամ ուրիշի ստեղծագործությունը մասամբ կամ ամբողջությամբ իբրև իրենը ներկայացնելը համարվում է գրագողություն:

5. Հեղինակային իրավունքի կամ հարակից իրավունքների խախտման համար նախատեսվում է պատասխանատվություն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԳԼՈՒԽ 20

ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 152. Իրավունքների կառավարման վերաբերյալ տեղեկատվության պաշտպանությունը

1. Ցանկացած անձ, որը գիտակցաբար՝

1) առանց թույլտվության վերացնում կամ փոփոխում է հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների կառավարման վերաբերյալ ցանկացած էլեկտրոնային տեղեկատվությունը, կամ

2) տարածում է, տարածման նպատակով ներմուծում, հեռարձակում, հանրությանը հաղորդում կամ մատչելի է դարձնում սույն օրենքով պահպանվող ստեղծագործությունը կամ հարակից իրավունքների օբյեկտը, որի վրա իրավունքների կառավարման վերաբերյալ էլեկտրոնային տեղեկատվությունը վերացվել կամ փոփոխվել է առանց թույլտվության, կամ

3) գիտակցում է կամ բավականաչափ հիմքեր ունի գիտակցելու, որ այդպիսի գործողություններով նա դրդում է, հնարավորություն է տալիս, նպաստում է հեղինակային իրավունքի կամ հարակից իրավունքների որևէ խախտման կամ թաքցնում է այն՝

ենթարկվում է հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների խախտման համար օրենքով նախատեսված պատասխանատվության:

2. Իրավունքների կառավարման վերաբերյալ տեղեկատվություն է համարվում իրավատերերի կողմից տրամադրված ցանկացած տեղեկատվություն, որը նույնականացնում է ստեղծագործությունը կամ հարակից իրավունքի օբյեկտը, հեղինակին (իրավատեր) կամ հարակից իրավունքների իրավատերերին կամ ստեղծագործության կամ հարակից իրավունքի օբյեկտի օգտագործման պայմանների և ժամկետների մասին տեղեկատվությունը, ինչպես նաև այդպիսի տեղեկատվություն

պարունակող կամ ներկայացնող համապատասխան թվերը կամ կողերը, որոնք նշված են ստեղծագործության կամ հարակից իրավունքների օբյեկտի օրինակի վրա կամ ի հայտ են գալիս ստեղծագործությունը կամ հարակից իրավունքների օբյեկտը հանրությանը հաղորդելիս:

Հոդված 153. Տեխնիկական միջոցները

1. Ցանկացած անձ, որը, գիտակցաբար կամ գիտակցելու համար բավարար հիմքեր ունենալով, շրջանցում է հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների պաշտպանության տեխնիկական միջոցները, պատրաստում, ներմուծում, տարածում, վաճառում, վարձույթով տալիս, վաճառքի կամ վարձույթով տալու համար գովազդում կամ առևտրային նպատակներով տնօրինում է սարքեր, արտադրանք կամ բաղադրամասեր կամ մատուցում է ծառայություններ՝

1) որոնք առաջադրվում, գովազդվում կամ շուկա են հանվում հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների պաշտպանության տեխնիկական միջոցները շրջանցելու նպատակով, կամ

2) որոնց օգտագործման և (կամ) կիրառման արդյունքի հիմնական նպատակը հանդիսանում է հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների պաշտպանության ցանկացած տեխնիկական միջոցի շրջանցումը, կամ

3) որոնք ի սկզբանե նախատեսված, արտադրված, հարմարեցված կամ կատարված են հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների պաշտպանության տեխնիկական միջոցների շրջանցման հնարավորություն ստեղծելու կամ շրջանցումը հեշտացնելու նպատակով՝

ենթարկվում է հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների խախտման համար օրենքով նախատեսված պատասխանատվության:

2. Սույն հոդվածի իմաստով «տեխնիկական միջոցներ» են համարվում ցանկացած սարքեր կամ դրանց բաղադրիչ մասերը, որոնք նախատեսված են բնականոն օգտագործման ընթացքում արգելելու կամ սահմանափակելու ստեղծագործությունների կամ հարակից իրավունքների օբյեկտների նկատմամբ այն գործողությունները, որոնք թույլատրված չեն հեղինակային իրավունքի կամ հարակից իրավունքների իրավատիրոջ կողմից:

3. Տեխնիկական միջոցը համարվում է արդյունավետ, եթե պահպանվող ստեղծագործության կամ այլ օբյեկտների օգտագործումը վերահսկվում է իրավատիրոջ կողմից՝ կիրառելով մուտքի վերահսկման կամ պաշտպանության գործընթացներ, ինչպիսիք են պաշտպանության ապահովման նպատակով ստեղծագործության կամ այլ օբյեկտի կոդավորումը, խառնաշփոթ դասավորումը կամ այլ ձևափոխումը կամ պատճենումը վերահսկելու մեխանիզմը:

Հոդված 154. Հեղինակային իրավունքի կամ հարակից իրավունքների խախտումները համակարգչային ցանցերի միջոցով

1. Ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձը, որն ապահովում է հոսթինգի և (կամ) տվյալների փոխանցման (ինտերնետ կամ ինտրանետ) ծառայություններ, այդ թվում՝ ինտերնետ մատակարարի, համարվում է մեղսակից, եթե ուղղակիորեն նպաստում է հեղինակային իրավունքի և (կամ) հարակից իրավունքների խախտմանը, և պատասխանատու է այդ իրավունքների խախտման համար եթե նա՝

1) ունենալով հեղինակային իրավունքի և (կամ) հարակից իրավունքների խախտմամբ լույսընծայվող և (կամ) օգտագործվող օբյեկտները համապատասխան պահին արգելափակելու, մուտքը սահմանափակելու և (կամ) ոչնչացնելու տեխնիկական հնարավորություն և տեղեկացված լինելով համապատասխան իրավունքի իրավատերերի կամ նրանց ներկայացուցիչների կողմից տվյալ խախտման մասին (կոնկրետ օբյեկտի նշմամբ), չի կատարել նշված օբյեկտներն արգելափակելու, մուտքը սահմանափակելու և (կամ) ոչնչացնելու վերաբերյալ հեղինակային իրավունքի և (կամ) հարակից իրավունքների իրավատերերի պահանջները.

2) տեղեկացված լինելով հեղինակային իրավունքի և (կամ) հարակից իրավունքների ոլորտում ապօրինի գործունեության մասին՝ նպաստում, ֆինանսավորում և աջակցում է այլ անձի անօրինական գործողություններին.

3) լույսընծայում է կեղծ տեղեկություններ, փոփոխում կամ հեռացնում է հեղինակային իրավունքի և (կամ) հարակից իրավունքների իրավատերերի մասին տեղեկատվությունը, այդ թվում՝ տարածում է ստեղծագործությունների և (կամ) հարակից իրավունքների օբյեկտների այն պատճենները, որոնց վերաբերյալ տեղեկատվությունը փոփոխվել կամ հեռացվել է.

4) միտումնավոր կերպով երրորդ անձանց մատչելի է դարձնում ցանկացած տեղեկատվություն (հղումներ, վեբ հասցե և այլն), ընձեռելով հեղինակային իրավունքի և (կամ) հարակից իրավունքների օբյեկտների անօրինական հասանելիության հնարավորություն:

2. Ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձը, որն ապահովում է հոսթինգի և (կամ) տվյալների փոխանցման (ինտերնետ կամ ինտրանետ) ծառայություններ, այդ թվում՝ ինտերնետ մատակարարը պատասխանատու չէ այլ անձանց անօրինական գործողությունների համար, ովքեր օգտվել են իր ծառայություններից խախտելու համար հեղինակային իրավունքը և (կամ) հարակից իրավունքները՝ պայմանով, որ չգիտեր այդ անձանց գործողությունների մասին կամ հնարավորություն չուներ սահմանափակելու հեղինակային իրավունքի և (կամ) հարակից իրավունքների խախտմամբ լույսընծայված կամ օգտագործված օբյեկտների մուտքը կամ ոչնչացնելու դրանք:

Հոդված 155. Իրավունքների սահմանափակումների կիրառումը

1. Իրավատերը, ով սույն օրենքի համաձայն կիրառում է տեխնիկական միջոցներ՝ մատչելի է դարձնում սույն օրենքի 5-րդ գլխով նախատեսված սահմանափակումներից օգտվող անձանց համար այն միջոցները, որոնք պահանջվում են այդ սահմանափակումները կիրառելու այն ծավալով, որքանով դրանք անհրաժեշտ են դրանցից օգտվելու համար, և պայմանով, որ օգտվողը ունի համապատասխան պահպանվող օբյեկտի հասանելիության օրինական իրավունք:

2. Եթե իրավատերը հասանելի չի դարձնում սույն հոդվածի 2-րդ մասում նշված անհրաժեշտ միջոցները, որոնք պահանջվում են այդ սահմանափակումները կիրառելու համար, ապա օգտվողները կարող են բողոքարկել դատական կարգով:

ԳԼՈՒԽ 21

ՕՐԵՆՔԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 156. Օրենքի գործողությունը

1. Սույն օրենքի դրույթները կիրառվում են այն հեղինակների ստեղծագործությունների և կատարողների կատարումների նկատմամբ, ովքեր

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներ են՝ անկախ տվյալ ստեղծագործության ստեղծման կամ հրապարակման վայրից:

2. Սույն օրենքի դրույթները կիրառվում են այն հեղինակների ստեղծագործությունների կամ կատարողների կատարումների նկատմամբ, ովքեր Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներ չեն, սակայն նրանց ստեղծագործությունները կամ կատարումներն առաջին անգամ լույս են ընծայվել Հայաստանի Հանրապետությունում, եթե հեղինակը կամ կատարողը Հայաստանի Հանրապետության տարածքում մշտապես բնակվող անձ է:

Ստեղծագործությունը Հայաստանի Հանրապետության տարածքում առաջին անգամ լույս ընծայված է համարվում նաև, եթե առաջին անգամ այլ պետության տարածքում լույս ընծայվելուց հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, լույս է ընծայվում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում:

3. Սույն օրենքի դրույթները կիրառվում են նաև հնչյունագրերի նկատմամբ, որոնց արտադրողները Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներ են կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում մշտապես բնակվող անձինք: Օտարերկրյա հնչյունագիր արտադրողի հնչյունագրերի նկատմամբ կիրառվում են սույն հոդվածի երկրորդ մասի դրույթները:

4. Սույն հոդվածի երրորդ մասի դրույթները համապատասխանաբար կիրառվում են տեսագրությունների, հաղորդումների, անտիպ ստեղծագործությունների հրատարակությունների, ինչպես նաև տվյալների բազաների նկատմամբ:

Հոդված 157. Օտարերկրյա անձանց իրավունքները

1. Օտարերկրյա պետությունների քաղաքացիները կամ ռեզիդենտները, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերին համապատասխան կամ փոխադարձության սկզբունքով, օգտվում են սույն օրենքով նախատեսված իրավունքներից և կրում են պատասխանատվություն՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներին և ռեզիդենտներին հավասար:

Հոդված 158. Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների միջև հարաբերությունները

1. Սույն օրենքով տրամադրված հարակից իրավունքների պահպանությունը որևէ կերպ վնաս չի հասցնում հեղինակային իրավունքին և որևէ կերպ չի ազդում վերջինիս պահպանության վրա:

2. Սույն օրենքի դրույթները, որոնք վերաբերում են տիրազուրկ ստեղծագործություններին, համապատասխան փոփոխություններով (*mutatis mutandis*) կիրառվում են հանրային գրադարանների, ուսումնական հաստատությունների, պատկերասրահների, թանգարանների, ինչպես նաև արխիվների ու ֆիլմադարանների կամ ձայնադարանների հավաքածուներում ընդգրկված հնչյունագրերի նկատմամբ, մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը հեռարձակող կազմակերպությունների կողմից արտադրված և նրանց արխիվներում պարունակվող հնչյունագրերի նկատմամբ, ինչպես նաև հարակից իրավունքներով պահպանվող օբյեկտների նկատմամբ, որոնք ամրագրված կամ ընդգրկված են տիրազուրկ ստեղծագործություններում կամ հնչյունագրերում կամ դրանց անբաժանելի մասն են կազմում:

Հոդված 159. Պահպանության ժամկետների համեմատությունը

1. Սույն օրենքով սահմանված պահպանության ժամկետները կիրառվում են հարակից իրավունքների այն օտարերկրյա իրավատերերի նկատմամբ, որոնք օգտվում են սույն օրենքով նախատեսվող պահպանությունից: Այնուամենայնիվ, այդ ժամկետները ավարտվում են այն երկրում պահպանության ավարտի օրը, որի քաղաքացին կամ ռեզիդենտն է իրավատերը, ընդ որում, դրանք չեն կարող գերազանցել սույն օրենքով սահմանված ժամկետները:

ԳԼՈՒԽ 22

ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԵՎ ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 160. Նախկինում ձեռք բերված իրավունքները

1. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը և սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահին գործող իրավունքները շարունակում են գործել սույն օրենքով սահմանված պահանջներին համապատասխան:

Հոդված 161. Կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունների գործունեությունը

1. Մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը գործող և սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահին գործող կոլեկտիվ կառավարման կազմակերպությունները կարող են շարունակել իրենց գործունեությունն առանց հավատարմագրման մինչև 2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:

2. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահին սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված կազմակերպությունների կողմից օգտագործողների հետ կնքված պայմանագրերը գործում են մինչև 2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:

Հոդված 162. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը: »